

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἐννιάτος

Συνδρομὴ ἰτήσις: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἰτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6. 10 Φεβρουαρίου 1880

Πανομοιοτύπον τῆς υπογραφῆς τοῦ
ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ

Οδυσσεύς
Ανδρούτσος

ΣΥΜΒΑΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ

Εἰς τὴν Ὀδύσσειαν τοῦ Ὀδυσσεύος Ἀνδρουτσόπου παρε-
νέπεσε ποτὲ ἐπεισόδιόν τι ὄντως παράδοξον καὶ δυσεξη-
γητόν. Οὐδεμία τῶν βιογραφικῶν τοῦ στρατηγοῦ ἀνα-
φέρει αὐτό· καὶ ὅμως ὁ ἀγγλικὸς τύπος τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης, ἐπιληφθεὶς τοῦ διατρέξαντος, ἐξέστηκεν εἰς
παντοίας εἰκασίας καὶ ἐναντιολογίας. Πληχθὲν εἰς τὸ
εὐτρωτώτερον τὸ ὑπερφλοῦτον τοῦ βρετανικοῦ χαρα-
κτήρος, ἐπεχείρησε τότε νὰ παραστήσῃ τὴν κατὰ μὲν-
σιν τοῦ Ἑλληνος ὁπλαρχηγοῦ ὡς τι πλάσμα γραϊκι-
κῆς πανουργίας, ἐπινοηθὲν ἀπλῶς καὶ μόνον ἐπὶ
σκοπῇ τοῦ ἐξεγερταὶ κατὰ τῆς δυσμεναιούσης ἀγγλικῆς
κυβερνήσεως τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ κοινοῦ. Ἄλλ' ἡ ἀφε-
λὴς καὶ λεπτομερὴς ἐκθεσις τοῦ περιστατικοῦ, οἷα σὺν
τῇ ἰδιοχείρῳ υπογραφῇ αὐτοῦ τοῦ Ὀδυσσεύος διεπέμ-
φη πρὸς τὸν Ἀγγλον ναύαρχον, ἀπαλλάττει μὲν πάσης
πρόσωνικῆς εὐθύνης τὸν Σοφιανόπουλον, γραμματέα
τοῦ στρατηγοῦ, κατηγόρηθέντα ἐπὶ αὐθαδεΐᾳ καὶ δολιό-
τητι, ἐὰν δὲ ἀποκρῶντως δὲν ἀποδεικνύῃ τὸ προδοτι-
κὸν τοῦ Ἀγγλου τόλμημα, τοὐλάχιστον ἐξαλείφει τὰς
κακοβούλους παρεξηγήσεις, δι' ὧν ἐπειράθησαν τὰ φι-
λότουρκα ὄργανα νὰ προσκαυρώσωσι τοὺς ὑπὲρ ἐλευ-
θερίας ἀγῶνάς μας. Ἄλλως τε εἰς τὸ μονόκροτον ἀγ-
γλικὸν πλοῖον δὲν ἐπεβιβάσθη μόνον καὶ ἀσυνόδευτος
ὁ γενναῖος στρατηγός· συνεπορεύθησαν μετ' αὐτοῦ ὑ-
πατισταὶ καὶ σύντροφοι, μάρτυρες αὐτόπται καὶ οὗτοι
συντυχόντες τῆς διαδραματισθείσης πράξεως. Συχνάκις
δὲ ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ οὗς ἐπέζησεν ὀλίγους μῆνας, ἐν
τῷ ἀναπολήσῳ τὸν κίνδυνον εἰς ὃν περιέπεσεν ἀπροσ-
δοκῶς τὴν 1 Μαρτίου 1824, συχνάκις ἀπεφάνθη
ὅτι χωρὶς τῆς ἐτοιμότητος καὶ ὠκύτητός του (πολυ-
θρόλῃτος ἤτο ἡ ταχυποδία του) ἤθελε καὶ αὐτὸς λά-
βει εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν αὐτὸν θάνατον τοῦ πα-
τρός του.

Ἀντὶ ἱστορικῆς ἀφηγήσεως, ὁ ἀναγνώστης θέλει βε-
βαίως προτιμῆσαι νὰ ἀρυσθῇ τὰς περιπετείας τοῦ συμ-
βεβηκότος εἰς αὐτὴν τὴν σχετικὴν ἀλληλογραφίαν, αἱ
ἐπισημοὶ καὶ ἰδιόγραφοι ἀποδείξεις τῆς ὁποίας σώζον-
ται εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας ἀκέραιον χαρτοφυλάκιον τοῦ
στρατηγοῦ. Αἱ ἐπόμεναι δύο ἐπιστολαί, ὧν ἡ μὲν ἐλ-
ληνικὴ, ἡ δὲ γαλλικὴ, ἀν καὶ μηδόλως διαπρέπουσαι
ἐπὶ ὀρθοεπειᾷ, οὐχ ἥττον δύνανται ποτε νὰ χρησιμεύ-
σωσιν εἰς τὴν ἐξέλεγχιν τοῦ γεγονότος.

Ἐν Αἰδὸρῳ, Ἰανουάριος τοῦ 1880.

*Ζ

Ἀθῆναι 4 Μαρτίου 1824 Ε. Ν.

Κύριε Ἀρχιναύαρχε

Μὲ λύπην μου σὰς παρρησιάζω τὰ παράπονά
μου περὶ τοῦ φερσίματος ἐνός σας ἀξιωματικοῦ,
καὶ ἐλπίζω ἀναμφιδόλως νὰ ἐλκύσω εἰς τοῦτο τὴν
προσοχὴν σας, δικαίως παρ' αὐτοῦ παρωρισμέ-
νην. Πληροφορημένος τοὺς σκοποὺς τῆς Ἀγγλι-
κῆς Διοικήσεως νὰ φυλάττῃ μίαν στενὴν οὐδε-
τερότητα εἰς τὸν μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ τούρκου
πόλεμον, μὲ φαίνεται ὅτι ἀποβάλλετε δημο-
σίως κάθε φέρισμον τῶν ἀξιωματικῶν τὸ ὁποῖον
ἀποβλέπει νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην,
ἣτις πρέπει νὰ εὐρίσκεται μεταξὺ εἰς τοὺς Ἀγ-
γλους καὶ Ἑλληνας—Τὴν 28 φεβρουαρίου ἔφθα-
σεν εἰς τὸν λιμένα Δράκον ἡ Κορβέττα τῆς αὐ-
τοῦ Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος Μεγ. Τλίνθ.
Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ Καπιτάνος μὲ πολλοὺς ἀ-
ξιωματικούς του ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν νὰ παρα-
τηρήσῃ τὰς ἀρχαιότητας. Τοὺς ὑπεδέχθη μὲ
τὸ χρεοστούμενον εἰς τὸν βαθμὸν τοὺς σέβας
καὶ τοὺς εὐκόλυνα κάθε πρᾶγμα διὰ νὰ παρα-
τηρήσουν. Ὁ καπιτάνος μὲ προσκαλεῖ νὰ ἔλθω
εἰς τὸ πλοῖόν του τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, καὶ
πλήρης ἀπὸ σέβας, καὶ ἔχοντας πίστιν εἰς τὴν
τιμὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους ἦλθον εἰς τὸ κά-
λεσμα. Ἀλλ' αἰφνιδίως βλέπομεν ὅτι τὸ πλοῖον
κάμνει πανία, καὶ ἡμεῖς ἀνεχωρούσαμεν, χωρὶς
νὰ θέλωμεν, ἀπὸ τὸν λιμένα. Ἐκθαμβος διὰ τὸ
ἀνέλπιστον τοῦτο συμβεβηκός, οἱ στρατιῶται
μου, οἵτινες μ' ἐσυντρόφεον, μὲ δίκαιον λόγον
ταραχθέντες δι' αὐτὸ τὸ κάμωμα, ἐτοιμάζοντο
νὰ μὲ ὑπερασπισθῶν, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἀ-
κολουθήσουν φόνοι. Ἰσως, ἂν εἰς αὐτὴν τὴν σιγ-
μὴν ἐγὼ δὲν ἐπῆδον εἰς μίαν βάρκαν ταχύτα-
τα, εὐρεθεῖσαν εἰς τὰ πλευρά τῆς Κορβέττας,
ἴσως, λέγω, αὐτὴ ἡ σκηνὴ δὲν ἐτελείονε χωρὶς
χύσιν αἵματος. Ὅσον ἐρευνῶ αὐτὴν τὴν ὑπόθε-
σιν, τόσον περισσοτέρας ἀπορίας εὐρίσκω, καὶ
δὲν ἤξεύρω τί λογῆς νὰ ἐξηγήσω τὸ φέρισμον
τοῦ Καπιτάνου: διότι ἂν ὁ σκοπὸς του ἦτον ἀ-
θῶος, πῶς νὰ μὴ μὲ εἰδοποιήσῃ πρὶν νὰ ση-
κόσῃ πανία; διατὶ νὰ μὴ μὲ εὐγάλῃ ἔξω εὐθὺς
ὅπου ἔδειξα κλίσιν καὶ τοῦ εἶπα ὅτι θέλω νὰ
εὐγῶ ἔξω ἀπὸ τὸ καράβι του; Ἀν εἶνε τὸ ἴδιον
ὡς νὰ τὸν εἶχον κ' ἐγὼ κλείσει τὸν καπιτάνον
εἰς τὸ φρούριον τῶν Ἀθηνῶν, ὅταν ἦλθεν ἐκεῖ
νὰ παρατηρήσῃ, καὶ εἰς τοιαύτην περίστασιν δὲν

ήθελατε σεις μ' ἐρωτήσει τὸν λόγον τοιαύτης ὑβρεως; Ἀναμφιβόλως.

Πρέπει νὰ σὰς εἰδοποιήσω κύριε Ἀρχιναύαρχε, ὅτι ἡ διοίκησις τοῦ Σουλτάνου ἐδιώρισε βραβεῖον εἰς ὅποιον τοὺς ὑπάγει τὴν κεφαλὴν μου, ὁμοίως καὶ πολλῶν ἄλλων ὀπλαρχηγῶν ἑλλήνων: καὶ ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος καράβιον, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ Σμύρνης ἦτον διωρισμένον νὰ μ' ἀρπάξῃ μ' ὅλους μου τοὺς ὁπαδούς. Ἡ φήμη ἦν χαίρουσι οἱ ἀξιωματικοὶ Ἀγγλοὶ εἰς τὰς πράξεις των ὅτι ἐνεργούν φρονίμως καὶ σταθερῶς μὲ κάμνει νὰ πιστεύσω ὅτι πάντοτε εἰς τὰ κινήματά τους ὁδηγοῦνται ἀπὸ ἓνα τέλος καὶ σκοπὸν καλὸν διὰ λόγου των. Καὶ ποῖος ἄλλος ἦτον ὁ σκοπὸς τους εἰς ταύτην τὴν περίστασιν, παρὰ νὰ μ' ἀρπάξουν; Εἰς τὸν τρόπον ὥστε δύο πράγματα εἴμεθα βιασμένοι νὰ συμπεράνωμεν· ἢ ὅτι ὁ Καπιτάνος εἶναι ἀνάξιος νὰ κατέχῃ τοιαύτας ὑψηλὰς ἀξίας καὶ νὰ διοικῇ ἐν πολεμικὸν πλοῖον· ἢ ὅτι οἱ σκοποὶ τοῦ ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ μ' ἀρπάξῃ. Καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν εἴμεθα βιασμένοι νὰ στοχαζόμεθα τοῦτον τὸν Καπιτάνον μὲ ὀλιγωτέραν ὑπόληψιν παρ' ὅτι ἐσυνήθισαμεν ἀφθόνως νὰ προσφέρωμεν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς ἐνός τοιούτου ἔθνους. Ἀλλ' ἐπειδὴ φοβοῦμαι κύριε Ἀρχιναύαρχε, ὅτι αὕτη ἡ ὑπόθεσις θέλει ἐκδοθῇ διὰ τοῦ τύπου (καὶ ἴσως ἀλλοιωμένη μὲ ὑπερβολὰς) εἰς τὰς ἐφημερίδας τῶν εὐρωπαϊῶν, μὲ φαίνεται ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ σὰς δώσω αἰτίαν νὰ κηρύξετε ὀφειτίζαμέντε εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὅτι αὐτὸ τὸ κάμωμα τοῦ καπιτάνου ἐγένεν χωρίς τὴν ἀδειάν σας, καὶ ἀκόμη ὅτι τὸ μισεῖτε καὶ τὸ ἀποδοκιμάζετε. Ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι κύριε Ἀρχιναύαρχε μὲ τὴν πλέον μεγάλην ὑπόληψιν διὰ τὸ ὑποκείμενόν σας

Ταπεινότητος δοῦλος

[Ἰδιόγρ. ὑπογρ.] ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

L'original

Athènes 3me Mars 1824 N. S.

Monsieur, je viens de voir M. Sophianopolos qui a demandé de moi un écrit de ce qui s'est passé hier abord la Corvette Anglaise; quant à moi je ne vois pas l'objet de cette demande, car vous étiez présent aussi bien que moi, et je n'ai rien à vous dire sur ce sujet que de ce que vous avez vu de vos propres yeux. Cependant je remarque à travers la conduite de M. Sophianopolos des soupçons que j'avais tramé, ou au moins que j'avais eu connaissance d'un complot pour vous emporter. Ici il ne s'agit que de soupçons, parceque, les preuves faisant défaut à vous-même aussi bien qu'à moi, l'affaire reste seulement sur les probabilités et sur les garanties d'une conduite passée. — Est-ce que depuis deux ans que je suis en Grèce j'ai fait une

seule action qui mérite autre chose que l'estime et la confiance des grecs? Ce n'est pas ainsi sur un simple soupçon qu'une nation doit effacer deux ans de service gratuit. Quant aux probabilités, croyez-vous que j'aurais été aussi insensé de retourner à Athènes si j'avais eu de pareilles intentions? Assurément j'aurais parti sur le bâtiment. — Par ce bâtiment j'ai envoyé deux lettres une à Tombasi à Idra, et une à M. Nicolo Kalergi pour m'envoyer ici de l'argent. Vous pouvez vous informer si cela est vrai; et assurément je n'aurais pas fait telle démarche si je m'étais proposé de vous enlever. Aussi ai-je envoyé une lettre à M. Blacquiere, l'auteur du rapport sur la Grèce, dans la quelle je lui offre la somme de mille livres sterling de ma poche pour l'exécution d'un plan que je n'ai jamais cessé de proposer aux Grecs depuis que je suis dans le pays. Si je peux réussir à faire l'armement en question je ne doute pas de rendre plus de service à la cause grecque que n'a jamais été rendu déjà. — Quant aux intentions du capitaine de la corvette, je suis convaincu que vos soupçons sont entièrement dépourvus de fondement, et qu'il répondrait de sa tête au gouvernement Anglais pour une semblable action. Aussi suis-je également sensible de l'impossibilité de vous persuader que ses intentions étaient innocentes; parceque vous ne connaissez pas la marine anglaise comme moi, et peu importe ce que vous croyez à cet égard, mon intention n'étant pas de me faire l'apologiste de la conduite du capitaine. Je suis plus courroucé contre lui que vous ne pouvez être, car il compromettrait et ma réputation et ma sûreté même par sa conduite insensée. Mais en Angleterre, comme partout ailleurs, il y a des gens de grande famille, dont le pouvoir les place en quelque sorte au dessus des loix, et le capitaine en question en est un.

Or, en envisageant la conduite de cet officier, comme je la fais, c'est-à-dire comme une bêtise causée par l'ivrognerie, je suis loin de vous conseiller de passer le fait sous silence. Il a compromis et votre dignité et la mienne. Je vous conseille donc de faire une réclamation officielle auprès du Commandant de la station. Je vous envoie ci-jointe une lettre conçue dans les termes que je crois qu'on devrait employer. S'il vous semble bon de l'adopter, je me chargerais de la faire imprimer dans les journaux anglais accompagnée d'un rapport sur cet événement. J'ai l'honneur d'être avec considération

[Ἰδιόγρ. ὑπογρ.] FRANK HASTINGS.

4me Mars — P.S. La frégate l'Euryalus est

actuellement à Smyrne. Le capt. du brig me dit qu'elle doit venir ici. Elle doit se rendre aussi dans un mois à l'île de Casso, de sorte qu'on peut envoyer une copie à Smyrne, une à Casso, et garder une autre ici pour le Commandant en cas qu'il arrive. Je conseillerais aussi de faire un rapport officiel au gouvernement grec, afin qu'il puisse faire des réclamations de son côté. — Je serais bien aise de savoir si M. Sophianopolos a réellement été chargé par vous dans cette affaire, car je viens d'entendre quelque chose qui me fait croire que sa conduite a été dictée seulement par sa propre impertinence et duplicité.

Πρὸς τὸν γενεότατον Στρατιγὸν καπ. Οδυσσεῶν εἰς Αθήνας.

KINEZOY ΠΑΘΗΜΑΤΑ EN KINAI

Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν. Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου
Συνίτη· 181 σελ. 65.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Ὁ Κραὶγ καὶ ὁ Φράυ ἐπισκέπτονται ἐκ περιεργείας τὸ κύτος τοῦ Σάμ-Γέπ.

— Ποῦ εἴμεθα, πλοίαρχε Γίν; ἠρώτησεν ὁ Κίν-Φό ἀφοῦ παρήλθεν ὁ κίνδυνος.

— Δὲν ἤξεύρω σωστά, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος, οὐτινος εἶχε πάλιν φαιδρυνθῇ τὸ πρόσωπον.

— Εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πέ-Τσέ-Λί;

— Ἰσως.

— Ἡ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Λεάο-Τόγγ;

— Πιθανόν.

— Ποῦ θὰ προσορμισθῶμεν;

— Ὅπου μᾶς πάγῃ ὁ ἀνεμος.

— Καὶ πότε;

— Ἐξέρω κ' ἐγώ!

— Ὁ ἀληθὴς Κινέζος ἤξεύρει πάντοτε, κύριε πλοίαρχε, ἀπήντησε δυσθύμως ὁ Κίν-Φό.

— Εἰς τὴν ξηρὰν μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος Γίν, ἀλλ' ὅχι καὶ εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ τὸ στόμα του διεστάλη γελῶν μέχρι τῶν ὠτων του.

— Δὲν εἶνε πράγμα νὰ γελᾷς! παρετήρησεν ὁ Κίν-Φό.

— Οὐδὲ νὰ κλαίω· ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι, καίτοι οὐδεὶς ὑπῆρχε κίνδυνος, ἀδύνατον ἦτο εἰς τὸν πλοίαρχον τοῦ Σάμ-Γέπ νὰ ὀρίσῃ τὴν θέσιν του, ἀφοῦ δὲν εἶχε πυξίδα. Ἐπειδὴ ὅμως, ὅπως δὴποτε, ἡ ξηρὰ θὰ εὐρίσκετο πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν τοῦ ὀρίζοντος, καὶ ζήτημα μόνον ἦτο ἡ ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασις, ὁ πλοίαρχος Γίν δὲν ἠθέλε βεβαίως διστάσει ν' ἀναπετάσῃ τὰ ἱστία του πάντα καὶ νὰ λάβῃ ἐκεῖνην τὴν διεύθυνσιν, ἂν ἦτο τοῦτο δυνατόν.

Ἀλλὰ τὸ πράγμα ἦτο ἀδύνατον, διότι τὸν τυφῶνα εἶχε διαδεχθῇ ἐντελής γαλήνη, καὶ οὐδεμία πνοὴ ἀνέμου ἐρρύτιδον τὴν θάλασσαν.

— Ὁραῖα! διελογίσθη ὁ Κίν-Φό, μετὰ τὴν τρικυμίαν, ἥτις μᾶς παρέσυρεν εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, ἦλθε τώρα ἡ γαλήνη, ἥτις μᾶς ἐμποδίζει νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὴν ξηρὰν.

Ἀποτεινόμενος δὲ εἰς τὸν πλοίαρχον,

— Πόσον ἤμπορεῖ νὰ διαρκέσῃ αὕτη ἡ γαλήνη; ἠρώτησε.

— Εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν, κύριε; ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος. Ποῖος ἤξεύρει;

— Ὁρας ἢ ἡμέρας;

— Ἡμέρας ἢ ἐβδομάδας! ἀπήντησεν ὁ Γίν μετὰ μειδιάματος ἐγκατεστήσεως, ὅπερ ὀλίγου δεῖν ἔφραεν εἰς ἀπόγνωσιν τὸν ἐπιβάτην του.

— Ἐβδομάδας! ἀνέκραξεν ὁ Κίν-Φό. Καὶ νομίζεις ὅτι ἤμπορῶ ἐγὼ νὰ περιμένω ἐβδομάδας;

— Δὲν γίνεται ἀλλέως, ἐκτὸς ἂν σύρωμεν ἡμεῖς μόνοι τὸ πλοῖον.

— Σ τὸν διάβολον καὶ τὸ πλοῖόν σου καὶ ὅσους περιέχει, πρῶτον ἐμὲ, ὅστις εἶχα τὴν ἀνοησίαν νὰ ἐπιβιβασθῶ εἰς αὐτό.

— Κύριε, ὑπέλαθεν ὁ πλοίαρχος Γίν, θέλετε νὰ σὰς δώσω δύο καλὰς συμβουλὰς;

— Λέγε.

— Πρῶτον νὰ ὑπάγετε νὰ κοιμηθῆτε μὲ τὴν ἡσυχίαν σας, καθὼς θὰ κάμω κ' ἐγώ.

— Ἐπειτα; ἠρώτησεν ὁ Κίν-Φό, ἀγανακτῶν πλειότερον ἐκ τῆς γαλήνης τοῦ πλοίαρχου ἢ ἐκ τῆς γαλήνης τῆς θαλάσσης.

— Ἐπειτα νὰ μιμηθῆτε τοὺς ἐπιβάτας, τοὺς ὁποίους ἔχω εἰς τὸ ἀμπάρι. . . Αὐτοὶ ποτὲ δὲν παραπονοῦνται καὶ περνοῦν τὸν καιρὸν των μὲ μεγάλην ὑπομονήν.

Μετὰ τὴν φιλοσοφικὴν δὲ ταύτην παρατήρησιν, ἀξίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ Βάγγ, ὁ πλοίαρχος μετέβη εἰς τὸν κοιτωνίσκον του, ἀφελὲς δύο τρεῖς τοῦ πληρώματος ἐξηπλωμένους εἰς τὸ κατάστρωμα.

Ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ὁ Κίν-Φό περιεπάτησεν ἀπὸ τῆς πρύμνης εἰς τὴν πρῶραν, σταυρῶν τοὺς βραχίονας καὶ παίζων ἐξ ἀνυπομονησίας τοὺς δακτύλους του. Εἶτα δὲ, ἀτενίζων ἔσχατον βλέμμα πρὸς τὴν ἀκίνητον ἐκείνην ἔκτασιν, ἥς ἡ βάρις κατεῖχε τὸ κέντρον, καὶ ὑψῶν τοὺς ὤμους, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μεσόστεγόν του, χωρὶς ἂν ν' ἀποτείνῃ τὸν λόγον πρὸς τοὺς Φράυ-Κραίγ.

Οἱ πράκτορες ἐν τούτοις ἦσαν ἐκεῖ, στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ περιτοναίου, καὶ συνδιαλεγόμενοι πρὸς ἀλλήλους, κατὰ τὸ εἰωθός, χωρὶς νὰ ὁμιλῶσιν. Εἶχον ἀκούσει τὰς ἐρωτήσεις τοῦ Κίν-Φό καὶ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ πλοίαρχου, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ μετὰσχῃ τοῦ διαλόγου. Πρὸς τί, ἄλλως, ν' ἀναμιχθῶσι, καὶ διατί, πρὸ πάντων, νὰ δυσχεραστῇ κατὰ τῆς βραδύτητος ἐκείνης, ἥτις τοσαύτην προὔξενει ἀγανάκτησιν εἰς τὸν πελάτην των;

Ἡ τοῦ καιροῦ ἀπώλεια ἦτο δι' αὐτοὺς κέρ-

δος ασφαλείας. Ἀφοῦ δὲ ὁ Κιν-Φὸ ἦτο ἀσφαλὴς ἐπὶ τοῦ πλοίου, ὅπου ἡ χεὶρ τοῦ Λάο-Σέν βεβαίως δὲν τὸν ἐφθανε, τί ἄλλο περισσότερο ἠδύνατο νὰ ἐπιθυμήσωσιν;

Ἄλλως δὲ προσήγγιζε καὶ ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἐληγεν ἡ εὐθύνη των. Τεσσαράκοντα ἔτι ὥραι, καὶ ὁλόκληρος ὁ στρατὸς τῶν Τάϊ-Πίγγ ἂν ἐπετίθετο κατὰ τοῦ πελάτου τῆς Ἐκατονοῦτιδος, οὐδὲ τρίχα τῶν ἠθελον διακινδυνεύσει πρὸς σωτηρίαν του. Πρακτικοὶ ἄνθρωποι οἱ Ἀμερικανοί! Ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν Κιν-Φὸ ἐφ' ὅσον ἤξιζε διακοσίας χιλιάδας ταλλήρων, ἀλλ' ἐντελῶς περὶ αὐτοῦ ἀδιάφοροι ὅτε δὲν θὰ ἤξιζε πλέον οὐδ' ἓν σάπενον!

Διαλογισθέντες οὕτως ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ ἐγευμάτισαν μετὰ πολλῆς ὀρέξεως. Αἱ προμήθειαι τῶν ἡσάν ἐξαίετοι, ἔφαγον δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τρυβλίου καὶ ὅψου τὴν αὐτὴν ποσότητα βλωμῶν, καὶ ἴσα ἀμφοτέροι τεμάχια κρούου ὀπτοῦ κρέατος. Ἐπὶ ἴσον ἀριθμὸν ποτηρίων ἐξαίρετου οἴνου τοῦ Χάο-Σίν, εἰς ὑγείαν τοῦ ἐντιμοτάτου Γουλιέλμου Ι. Βίδουλφ, ἐκάπνισαν τὴν αὐτὴν ἡμιδωδεκάδα σιγάρων, καὶ κατέδειξαν ἔτι ἄπαξ, ὅτι δύνανται τινες νὰ ᾔνε ἀδελφοὶ τοῦ Σιάμ, ἂν ὅχι ἐκ γενετῆς, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐξεις καὶ τὰς ὀρέξεις.

Οἱ πτωχοὶ Ἀμερικανοί! Ἐνόμιζον ὅτι τὰ δεινὰ των εἶχον τελειώσει!

Ἡ ἡμέρα ἔληξε χωρὶς τινος ἐκτάκτου συμβεβηκότος. Ἡ αὐτὴ πάντοτε τῆς ἀτμοσφαίρας νηνεμία, ἡ αὐτὴ ἀκίνησις τῆς θαλάσσης, καὶ οὐδὲν σύμπτωμα προσεχοῦς ἀτμοσφαιρικῆς μεταβολῆς.

Τὴν τετάρτην ὥραν ὁ Σούν ἀνεφάνη εἰς τὸ κατάστρωμα, κονδυλὼν καὶ κλονούμενος ὡς μέθυτος, καὶ τοι οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς του εἶχε πῖει ὀλιγώτερον ἢ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας.

Ἡ μορφή του, ἰόχρους τὸ κατ' ἀρχάς, μετὰ τοῦτο δὲ κυανὴ καὶ κατόπιν πρασίνη, ἐλάμβανε νῦν βαθμὴδὸν τὸ κίτρινον χρῶμα. Ἐμελλε δὲ βεβαίως, ὅτε ὁ Σούν θ' ἀπέβαινε εἰς τὴν ξηρὰν, νὰ γείνη, ὡς συνήθως, πορτοκαλλόχρους, καὶ νὰ βαφῇ κατόπιν πορφυρὰ ὑπ' ὀργῆς, διατρέχουσα οὕτω πάντα ἀλλήλοδιαδόχως τῆς ἱριδος τὰ χρώματα.

Ὁ Σούν ἐσύρθη κλονιζόμενος πρὸς τοὺς δύο πράκτορας, ἡμικλείστους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μόλις τολμῶν νὰ ἐκτείνῃ τὸ βλέμμα πέραν τῶν αἰωροθεσίων τοῦ Σάμ-Γέπ.

— Ἐφθάσαμεν; ἠρώτησεν.

— Ὁχι, ἀπήντησεν ὁ Φράϋ.

— Φθάνομεν;

— Ὁχι, ἀπεκρίθη ὁ Κραίγ.

— Ἀϊ, αἶ, γιὰ! ἐγρύλλισεν ὁ Σούν, καὶ ἀπηλπισμένος, ἀδυνατῶν νὰ εἴπῃ τι ἄλλο, ἐξηπλώθη παρὰ τὸν μέγαν ἱστόν, ἀναταρασσόμενος ὑπὸ νευρικῶν σπασμῶν, οἵτινες ἐκίνουν τὸν κο-

λοβὸν του πλόκαμον ὡς μικρὰν οὐρὰν κυνάρου.

Ἐν τούτοις κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ πλοιάρχου Γίν εἶχον ἀνοιχθῇ οἱ καθέκται, ὅπως ἀερισθῇ τὸ κύτος, καὶ ἀπορροφηθῇ ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἡ ὑγρασία, ἣν εἶχον εἰσαγάγει ἐντὸς αὐτοῦ τὰ κύματα, διαρκοῦντος τοῦ τυφῶνος.

Οἱ Κραίγ-Φράϋ, περιπατοῦντες ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, εἶχον πολλάκις σταματήσει ἐνώπιον τοῦ μεγάλου καθέκτου. Ὡθούμενοι δ' ἐκ περιεργείας εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐπιταφίου ἐκείνου σκάφους, κατέβησαν μετ' ὀλίγον εἰς αὐτὸ διὰ τοῦ ἐντόμου στυλίσκου, ὅστις ἀπετέλει τὴν μόνον εἰς αὐτὸ καταβάθραν.

Ὁ ἥλιος ἐφώτιζε τότε καθέτως τὸ βάθος τοῦ κύτους διὰ τοῦ μεγάλου καθέκτου, ἀλλὰ τὸ κατὰ τὴν πύραν καὶ τὴν πύρναν μέρος ἔμενεν ἐν σκότει βαθυτάτῳ. Οὐχ ἦττον οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Φράϋ καὶ τοῦ Κραίγ ἐξωκειώθησαν βαθμὴδὸν πρὸς τὰ σκότη, καὶ κατάρθωσαν ἐντὸς ὀλίγου νὰ παρατηρήσωσι τὴν στοιβάσιν τοῦ ἀλλοκότου φορτίου τοῦ Σάμ-Γέπ.

Τὸ κύτος δὲν ἐχωρίζετο, ὡς τὰ τῶν πλειστων ἐμπορικῶν σκαφῶν, διὰ διαφραγμάτων, ἀλλ' ἦτο ἐλεύθερον ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, καὶ προωρισμένον ὅλον ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ φορτίον, καθότι τὰ μεσόστεγα τοῦ καταστρώματος ἐπῆρκον εἰς οἴκησιν τοῦ πληρώματος.

Ἐκατέρωθεν τοῦ κύτους ἐκείνου, ὅπερ ἔλαμπεν ἐκ τῆς καθαριότητος ὡς προθάλαμος κενόταφίου, εἶχον στοιβασθῇ τὰ ἐβδομήκοντα πέντε φέρετρα, ἅτινα ἐστέλλοντο εἰς Φοῦ-Νίγγ, προσδεδεμένα στερεῶς, ὥστε μήτε νὰ μετατίθενται ἐκ τῶν κλονισμῶν τοῦ πλοίου μήτε τὴν ἰσορροπίαν αὐτοῦ νὰ ταράττωσι.

Δίοδος ἐλευθέρη μετὰ τοῦ διπλοῦ τῶν φερέτρων στοίχου ἐπέτρεπε τὴν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον διάβασιν, ὁ δὲ Φράϋ καὶ ὁ Κραίγ, σιωπηλοὶ ὥσει περιεπάτου ἐντὸς μαυσωλείου, ἐτρέπτησαν τὴν ὁδὸν ἐκείνην, θεωροῦντες μεθ' ἱκανῆς περιεργείας.

Παντοίων μορφῶν καὶ διαστάσεων νεκροφόρα κιβώτια ἦσαν ἐκατέρωθεν τεταγμένα, τὰ μὲν πλούσια, τὰ δὲ πενιχρά. Ἐκ τῶν μεταναστῶν ἐκείνων, οὓς ἡ ἀνάγκη τοῦ βίου εἶχε παρασύρει πέραν τοῦ Εἰρηνικοῦ, ἄλλοι μὲν, οἱ ὀλιγώτεροι δυστυχῶς! εἶχον πλουτήσῃ εἰς τὰ καλιφορνικὰ χρυσωρυχεῖα, εἰς τὰ μεταλλεῖα τοῦ Κολοράδου καὶ τῆς Νεβάδας, ἄλλοι δὲ, πένητες ἀπελθόντες, πένητες ἐπανεκάμπτον! Πάντες ὅμως ἐπέστρεφον εἰς τὴν γενέτειραν γῆν, ἴσοι ἐνώπιον τοῦ θανάτου! Δέκα μόλις φέρετρα, κατεσκευασμένα ἐκ πολυτίμου ξύλου, ἐκασμοῦντο διὰ πάσης τῆς ἀλλοκότου πολυτελείας τῆς κινεζικῆς τέχνης, τὰ δὲ λοιπὰ, ἐκ τεσσάρων σανίδων ἀπατελούμενα, ἦσαν χονδροειδῆ καὶ βεβαμμένα κίτρινα. Πενιχρὸν ὅμως ἡ πολυτελές, ἕκαστον φέρετρον

ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν του, καὶ οὐδεμία σύγχυσις ἦτο δυνατή.

— Ἐξαίρετα διατεθειμένα! εἶπεν ὁ Φράϋ.

— Ἐν τάξει! ὑπέλαβεν ὁ Κραίγ.

Φθάσαντες εἰς τὸ πρῶτον ἄκρον τοῦ κύτους, ὅπερ ἦτο καὶ τὸ σκοτεινότερον, ἐσταμάτησαν καὶ ἐθεώρουν τὴν διόδον, εὐθεῖαν ὡς δειροστοιχίαν κοιμητηρίου. Ἡτοιμάζοντο δέ, τελειώσαντες τὴν ἐπιθεώρησίν των, νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὸ κατάστρωμα, ὅτε θόρυβος τις ἀμυδρὸς προσέβηκε τὴν προσοχὴν των.

— Κανεὶς ποντικὸς! εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Κανεὶς ποντικὸς! ἀπήντησεν ὁ Φράϋ.

Ὁ θόρυβος ἐν τούτοις ἐξηκολούθει, ἠκούετο δὲ εἰς ὕψος ἀνθρώπου δεξιόθεν καὶ κατὰ τὴν ἀνωτέραν σειρὰν τῶν φερέτρων. Ἄν δὲν ἦτο κνησμὸς ὁδόντων, ἦτο βεβαίως κνησμὸς ὀνύχων.

— Φρ! Φρ! ἐφώνησαν συγχρόνως ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ.

Ἄλλ' ὁ θόρυβος δὲν ἔπαυσε.

Οἱ δύο πράκτορες προσήγγισαν κρατοῦντες τὴν ἀναπνοήν των, ἐπέσιθσαν δὲ ἀναμφιβόλως ὅτι ὁ θόρυβος ἐκεῖνος προήρχετο ἐνδοθεν τῶν φερέτρων.

— Μήπως ἐκλείσαν εἰς κανὲν ἀπ' αὐτὰ τὰ κουτιὰ κανένα Κινέζον ζωντανόν; εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Ὁ ὁποῖος ἐξυπνὰ τὸρα μετὰ πέντε ἡμερῶν ὁδοιπορίαν; προσέθηκεν ὁ Φράϋ.

Οἱ δύο πράκτορες, ἔθηκον τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὑπόπτου φερέτρου, καὶ παρετήρησαν, ὅτι κινήσις τις ἐγένετο ἐντὸς αὐτοῦ.

— Διάβολε! εἶπεν ὁ Κραίγ!

— Διάβολε! εἶπεν ὁ Φράϋ.

Ἀμφοτέροι δὲ διενόηθησαν συγχρόνως ὅτι κινδυνὸς τις ἠπειλεῖ τὸν πελάτην των.

Πάραυτα δὲ, ἀποσύραντες βαθμὴδὸν τὴν χεῖρα, ἠσθάνθησαν ὅτι τὸ κάλυμμα τοῦ φερέτρου ἀνηγείρετο μετὰ τινος προσοχῆς.

Ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ, ὡς ἄνθρωποι δυσπρόητοι, ἔμειναν ἀκίνητοῦντες· μὴ δυνάμενοι δὲ νὰ ἴδωσιν ἐν τῇ βαθυτάτῃ ἐκείνῃ σκοτίᾳ, ἤκουσαν μετὰ τινος ἀγωνίας.

— Σὺ εἶσαι, Κούο; εἶπε φωνὴ τις πολλὴν ἐμφαίνουσα περίσκεψιν. Συγχρόνως δὲ σχεδὸν ἠκούσθη ὁμοία ἐξ ἀριστερῶν φωνή, ἐξ ἄλλου ἡμιάνοιχθέντος φερέτρου.

— Σὺ εἶσαι, Φά-Κιέν;

Ταχύτατα δὲ ἀντηλλάγησαν αἱ ἐπόμεναι φράσεις.

— Ἀπόψε λοιπόν;

— Ἀπόψε.

— Πρὶν ἀνατεῖλῃ ἡ σελήνη;

— Τὴν δευτέραν φυλακὴν.

— Καὶ οἱ σύντροφοί μας;

— Εἰδοποιήθησαν.

— Τρίαντηξ ὥρας νεκρός, ἐθαυρύνθη.

— Κ' ἐγὼ τὸ ἴδιον.

— Ἀφοῦ ὁ Λάο-Σέν τὸ διέταξε.

— Σιωπὴ!

Ἀκούσαντες τὸ ὄνομα τοῦ διαβοήτου Τάϊ-Πίγγ, δὲν κατάρθωσαν οἱ Φράϋ-Κραίγ, ὅσον καὶ ἂν ἐδέσποζον ἑαυτῶν, νὰ καταστεῖλωσι μικρὸν τι κίνημα.

Τὰ καλύμματα κατέπεσον πάλιν ἐπὶ τῶν μακρῶν κιβωτίων, καὶ σιγὴ βαθυτάτη ἐκράτησεν ἐντὸς τοῦ κύτους τοῦ Σάμ-Γέπ.

Ὁ Φράϋ καὶ ὁ Κραίγ, ἔρποντες γονυπετεῖς ἐφθασαν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ μεγάλου καθέκτου φωτιζόμενον μέρος τῆς διόδου, ἀνεβρίχθησαν τὰς ἐντομὰς τοῦ στυλίσκου, καὶ ἔστησαν μετὰ τινος στιγμῆς ὀπισθεν τοῦ μεσοστέγου, ὅπου οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τοὺς ἀκούσῃ.

— Νεκροί, οἱ ὁποῖοι θαυλοῦν... εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Δὲν εἶνε νεκροί! συνεπλήρωσεν ὁ Φράϋ.

Ἐν μόνον ὄνομα ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτοὺς τὰ πάντα, τὸ ὄνομα τοῦ Λάο-Σέν.

Οὕτω λοιπὸν οἱ ὁπαδοὶ τοῦ διαβοήτου ἐκείνου Τάϊ-Πίγγ εἶχον εἰσελθεῖ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ συνένοχοι αὐτῶν ἀναμφιβόλως ἦσαν ὁ πλοιάρχος Γίν, τὸ πλήρωμά του καὶ οἱ φορτωταὶ τοῦ λιμένος Τακού. Ἀποβιβάσθέντα ἐκ τοῦ ἀμερικανικοῦ πλοίου, ὅπερ ἐκόμιζεν αὐτὰ ἐξ ἁγίου Φραγκίσκου, τὰ φέρετρα ἐκεῖνα εἶχον μείνει ἐντὸς ναυτικῆς τινος ἀποθήκης ἐπὶ δύο νύκτας καὶ δύο ἡμέρας. Δέκα ἴσως, εἴκοσιν ἢ καὶ πλείότεροι λησται τῆς ομάδος τοῦ Λάο-Σέν, παραβιάσαντες τὰ φέρετρα, ἐξήγαγον τὰ πτώματα καὶ κατέλαβον τὴν θέσιν των. Πράξαντες ὅμως τοῦτο, ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις βεβαίως τοῦ ἀρχηγοῦ των, ἐγνώριζον βεβαίως ὅτι ὁ Κιν-Φὸ ἐμελλε νὰ ἐπιβιβάσθῃ εἰς τὸ Σάμ-Γέπ. Πῶς ὅμως τὸ ἔμαθον;

Τὸ πρᾶγμα ἦτο σκοτεινόν, καὶ ἀσκοπος ἄλλως ἦτο ἡ διευκρίνησις του κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Τὸ βέβαιον ἦτο, ὅτι Κινέζοι ἐξώλεις καὶ προώλεις ἦσαν ἐπιβάται τῆς βάριδος ἀπὸ τοῦ λιμένος τοῦ Τακού, ὅτι εἰς αὐτῶν ἐπρόφερε πρὸ μικροῦ τὸ ὄνομα τοῦ Λάο-Σέν, καὶ ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ Κιν-Φὸ ἠπειλεῖτο ἀμέσως καὶ προσεχῶς.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα, τῆς 28 πρὸς τὴν 29 Ἰουνίου, διεκινδύνευσον διακοσίαι χιλιάδες ταλλήρων τῆς Ἐκατονοῦτιδος, ἧτις πεντήκοντα τέσσαρας ὥρας βραδύτερον, μὴ ἀνανεομένης τῆς ασφαλείας, ἀπηλλάσσετο πάσης ἀμοιβῆς πρὸς τοὺς δικαίους τοῦ καταστρεπτικοῦ τῆς πελάτου.

Μόνον ὁ μὴ γνωρίζων τὸν Φράϋ καὶ τὸν Κραίγ ἠδύνατο νὰ φαντάσθῃ, ὅτι ἐταράχθησαν τὰς φρένας ἐκ τῆς σοβαρότητος τῆς περιστάσεως. Σκεφθέντες ἀμέσως ἀπεφάσισαν, ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναγκάσωσι τὸν Κιν-Φὸ νὰ καταλίπῃ τὸ πλοῖον πρὸ τῆς δευτέρας φυλακῆς, καὶ νὰ φύγῃ μετ' αὐτοῦ.

Πῶς ὅμως νὰ φύγωσι; Νὰ καταλάβωσι τὴν μόνον λέμβον τοῦ πλοίου; ἀδύνατον. Ἦτο βαρὺ σκαφίδιον, ὅπερ ἀπῆται ὀλοκλήρου τοῦ πληρώματος τὴν ἐργασίαν, ὅπως καταβιβάσθῃ εἰς τὴν θάλασσαν. Πιθανώτατον δὲ ἦτο, ὅτι δὲν θὰ συνήνουν εἰς τοῦτο ὁ πλοίαρχος Γίν καὶ τὸ πλήρωμά του. Ἀνάγκη λοιπὸν παρίστατο νὰ γείνη ἄλλη τις ἐνέργεια, οἰοιδήποτε καὶ ἂν ἦσαν οἱ ἐνδεχόμενοι κίνδυνοι.

Ἦτο τότε ἡ ἐβδόμη ὥρα τῆς ἐσπέρας, ὁ δὲ πλοίαρχος ἔμενε πάντοτε κεκλεισμένος ἐν τῷ κοιτῶνί του, ἀναμένων πιθανῶς τὴν συμπεφωνημένην μετὰ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Λάο-Σέν ὥραν.

— Οὐδὲ στιγμὴν πρέπει νὰ χάσωμεν! εἶπον οἱ Φράϋ-Κραίγ.

ᾠθῆσαντες δὲ τὴν θύραν τοῦ κατὰ τὴν πρῶμνυ μεσοσέγου, εἰσεχώρησαν παρὰ τῷ Κιν-Φό.

Ὁ Κιν-Φό ἐκοιμήτο.

Τὸν ὤθησαν ὅμως διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἐξύπνησε.

— Τί τρέχει; ἠρώτησε.

Ὁ Φράϋ καὶ ὁ Κραίγ ἐξήγγησαν εἰς αὐτὸν δι' ὀλίγων τί ἔτρεχε.

— Νὰ ρίψωμεν ἀμέσως εἰς τὴν θάλασσαν ὅλα αὐτὰ τὰ πλαστὰ πτώματα! εἶπεν ἀταράχως.

Ἡ ἐπίνοια ἦτο τολμηρά, ἀλλ' ἀνεκτέλεστος δυστυχῶς, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ πλοίαρχος καὶ τὸ πλήρωμα ἦσαν συνένοχοι.

— Τί νὰ κάμωμεν λοιπὸν; ἠρώτησε.

— Νὰ ἐνδυσθῇτε αὐτό! ἀπήντησαν οἱ Φράϋ-Κραίγ.

Ταῦτα δὲ λέγοντες, ἤνοιξαν ἐν τῶν κιβωτίων των, καὶ ἐπαρουσίασαν εἰς τὸν πελάτη των μίαν τῶν θαυμασιῶν ἐκείνων ναυτικῶν συσκευῶν, ἃς ἐφευρὲν ὁ πλοίαρχος Βούτων.

Τὸ κιβώτιον περιεῖχεν ἔτι τρεῖς ἄλλας ὁμοίας συσκευάς, μετὰ πάντων τῶν ἀναγκαίων, ἅτινα καθίσταν αὐτὰς πρῶτης τάξεως σωσίβια ὄργανα.

— Ἔστω! ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό. Φωνάζετε τὸν Σούν.

Μετὰ τινος στιγμῆς ὁ Φράϋ ἔφερε τὸν Σούν, ὅστις, ἡλίθιος ἐντελῶς, ὑπέμεινεν ἀπαθῶς τὴν ἐνδυσίν του, ἐκδηλῶν μόνον τὰ διανοήματά του διὰ σπαρακτικῶν: Ἄϊ! αἶ, γιὰ!

Τὴν ὀγδόην ὥραν ὁ Κιν-Φό καὶ οἱ ἐταῖροί του ἦσαν ἑτοιμοὶ ὁμοιάζον δὲ πρὸς τέσσαρας φώκας τῶν παγωμένων θαλασσῶν, παρασκευαζομένης νὰ βυθισθῶσιν εἰς τὰ κύματα.

Ἡ νύξ ἐκάλυπτεν ἤδη τὴν ἀνατολήν, καὶ ἡ βάρις ἐπλεεν ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιγῆς διὰ τῶν γαλινῶν ὑδάτων.

Ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ ὤθησαν μίαν τῶν θυρίδων τοῦ πρυμναίου μεσοστέγου, ἀνοιγομένων ἀνωθεν τῆς κορώνης, καὶ ἐρρίψαν πρῶτον τὸν Σούν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ Κιν-Φό τὸν ἠκολούθησε,

καὶ μετὰ τινος στιγμῆς ὁ Φράϋ καὶ ὁ Κραίγ, δρᾶττοντες τὰς ἀναγκαίας συσκευάς, ὤρμησαν κατόπιν αὐτῶν.

Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ, ὅτι οἱ ἐπιβάται τοῦ Σάμ-Γέπ εἶχον καταλίπει τὸ πλοῖον!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'

Δυσάρεστον διὰ τὸν πλοίαρχον καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ Σάμ-Γέπ.

Τὰ σωσίβια τοῦ πλοίαρχου Βούτων οὐδὲν ἄλλο εἶνε, ἢ ἐνδυμασία ἐκ κόμμεως ἐλαστικοῦ (caoutchouc), ἣν ἀποτελοῦσι περισκελὶς, κορόβιον καὶ κορδύλη, ἀδιάβροχα φυσικῶς, ὡς ἐκ τῆς ὕλης ἐξ ἧς κατασκευάζονται. Διὰ νὰ ἦνε δὲ ταῦτα καὶ ἀδιάφικτα, κατασκευάζονται ἐκ δύο ὑφασμάτων, μετὰ τῶν ὁποίων ἐμφυσᾶται ἱκανὴ ποσότης ἀέρος, ὅστις χρησιμεύει οὕτω, ὡς μόνον ὅπως διατηρῇ τὴν συσκευὴν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ καὶ προφυλάττῃ συνάμα κατὰ πάσης διαφύξεως τὸν φέροντα. Ὁ περιβεβλημένος τοιαύτην ἐνδυμασίαν δύναται οὕτω νὰ μείνῃ ἐπ' ἀόριστον χρόνον ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

Ἐννοεῖται δέ, ὅτι ἡ στεγανότης τῶν ἀρμογῶν τῆς συσκευῆς ταύτης ἦτο ἐντελεστάτη. Ἡ περισκελὶς, ἧς αἱ κνημίδες κατέληγον εἰς βαρύτατα πέλματα, ἐπορποῦτο πέριξ ζώνης μεταλλικῆς, ἱκανῶς εὐρείας ὅπως ἀφίρῃ ἐλευθέρως τὰς κινήσεις τοῦ σώματος· τὸ δὲ κορόβιον, προσηρτημένον εἰς τὴν ζώνην, ἠρμόζετο εἰς στερεὸν περιδέριον, εἰς δὲ προσεκολλᾶτο ἡ κορδύλη, περιβάλλουσα τὴν κεφαλὴν καὶ προσαρμολομένη στεγανῶς, δι' ἐλαστικῆς παρυφῆς, εἰς τὸ μέτωπον, τὰς παρεῖας καὶ τὸν πώγωνα. Οὕτω δὲ τοῦ προσώπου ἐφαίνοντο μόνον οἱ δύο φθαλμοί, ἡ ῥίς καὶ τὸ στόμα.

Εἰς τὸ κορόβιον προσηρμόζοντο πολλοὶ σωλῆνες ἐκ κόμμεως ἐλαστικοῦ, χρησιμεύοντες εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀέρος, καὶ ἐπιτρέποντες τὸν κανονισμόν αὐτῆς ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀναγκαίουςαν ἐκείνου πυκνότητα. Οὕτω δὲ ἠδύνατο ὁ φέρων νὰ βυθίζεται μέχρι τοῦ τραχήλου μόνον ἢ καὶ μέχρι ὀσφύος, ἢ νὰ μένῃ ὀριζόντιος ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

Συνεπλήρουν δὲ τὴν συσκευὴν καὶ ἄλλα παραρτήματα: οἷον σάκος ἀδιάβροχος, περιέχων ἐργαλεῖα, καὶ κρεμώμενος ἀπὸ τοῦ ὤμου· ῥάβδος στερεά, στερεομένη παρὰ τὸν πόδα καὶ φέρουσα μικρὸν ἱστίον· καὶ κώπη μικρά, χρησιμεύουσα συγχρόνως καὶ ὡς πηδάλιον.

Ὁ Κιν-Φό, ὁ Φράϋ, ὁ Κραίγ καὶ ὁ Σούν, συνεσκευασμένοι οὕτως, ἐπέπλεον τῶν ὑδάτων, καὶ διὰ μικρᾶς κωπηλασίας ἀπεμακρύνθησαν τέλος τῆς βάριδος.

Ἡ νύξ, πυκνὴ ἔτι, κύνει τὰς κινήσεις τῶν φυγάδων, οὓς οὔτε ὁ πλοίαρχος Γίν οὔτε τις ἄλλος τοῦ πληρώματος, ἂν τυχὸν ἀνέβαινον εἰς τὸ κατάστρωμα, ἠδύνατο νὰ διακρίνωσιν. Ἄλ-

λως δὲ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι κατέλιπον οὕτω τὸ πλοῖον.

Εἶχον λοιπὸν ὁ Κιν-Φό καὶ οἱ σύντροφοί του ἱκανὸν διάστημα χρόνου, ὅπως φύγωσι, καὶ ἤλπιζον νὰ προδράμωσιν ἐν μίλιον τοῦ Σάμ-Γέπ ἐν τῷ μεταξῷ. Ἦρχιζε δὲ πραγματικῶς ἡ αὐρα νὰ ρυτιδῶνῃ τῆς θαλάσσης τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλ' ἦτο τόσον ἔτι ἀσθενής, ὥστε ἀπὸ τῆς κώπης μόνον ἠλπίζετο ἡ ἀπομάκρυνσις.

Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ὁ Κιν-Φό, ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ τοσοῦτον καλῶς ἐξωκειώθησαν μετὰ τῆς συσκευῆς των, ὥστ' ἐκινούντο ἐμφύτως καὶ χωρὶς τινος δισταγμοῦ ἐντὸς τῶν ὑδάτων. Καὶ αὐτὸς ὁ Σούν συνῆλθε μετὰ μικρόν, καὶ ἡσθάνετο ἑαυτὸν πολὺ καλλίτερον ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἢ ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἡ ναυτία του εἶχε παρέλθει ἐντελῶς· ἀλλὰ μέγας ἀφ' ἐτέρου τὸν κατέλαβε φόβος. Ἐσυλλογίζετο ὅτι οἱ καρχαρίαὶ δὲν εἶχον ἴσως ἔτι κοιμηθῇ, καὶ συνέστελλεν ἐμφύτως τοὺς πόδας του, ὡς εἰ ἐπρόκειτο αἰφνης νὰ καταβροχθισθῇ! Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τοῦ Σούν ἡ ἀνησυχία δὲν ἦτο ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν φυγάδων, ἡμισυ περίπου μίλιον τοὺς ἐχώριζεν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Σταματήσαντες τότε, ἐστηρίχθησαν ἐπὶ τῆς κώπης των, ἣν ἔθικαν ὀριζόντιον ἐπὶ τῶν κυμάτων, καὶ συνεβουλεύθησαν ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Τί ἄθλιος αὐτὸς ὁ πλοίαρχος! ἀνεφώνησε προλογίζων ὁ Κραίγ.

— Κ' ἐκεῖνος ὁ ἐλεεινὸς Λάο-Σέν! ἀπεκρίθη ὁ Φράϋ.

— Σὰς φαίνεται παράδοξον; ἠρώτησεν ἀπαθέστατα ὁ Κιν-Φό.

— Καί! ἀπήντησεν ὁ Κραίγ, διότι δὲν ἡμπορῶ νὰ ἐννοήσω, πῶς αὐτοὶ οἱ ἄθλιοι κατώρθωσαν νὰ μάθουν, ὅτι θὰ ἐπεβιβαζόμεθα εἰς αὐτὸ τὸ πλοῖον.

— Αὐτὸ εἶνε ἀκατανόητον, προσέθηκεν ὁ Φράϋ.

— Ἀδιάφορον! ὑπέλαβεν ὁ Κιν-Φό, ἀφοῦ αὐτοὶ τὸ ἔμαθον, καὶ ἡμεῖς τοὺς διεφύγαμεν.

— Τοὺς διεφύγαμεν; ἀπήντησεν ὁ Κραίγ. Διόλου! Ἐνόςω φαίνεται τὸ Σάμ-Γέπ, δὲν εἰμεθα ἐκτὸς κινδύνου.

— Τί νὰ κάμωμεν λοιπὸν; ἠρώτησεν ὁ Κιν-Φό.

— Ν' ἀναλάβωμεν δυνάμεις, ἀπεκρίθη ὁ Φράϋ, καὶ νὰ μακρυνθῶμεν τόσον, ὥστε νὰ μὴ μᾶς ἴδουν κατὰ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Φράϋ, ἐνεφύσησεν ἱκανὴν ἀέρος ποσότητα εἰς τὴν συσκευὴν του καὶ ἀνυψώθη μέχρι τῆς ὀσφύος ὑπεράνω τοῦ ὕδατος. Ἀνοίξας δὲ τότε τὸν σάκκον του, ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ μικρὰν φιάλην καὶ ποτήριον, ὅπερ ἐπλήρωσε ῥαχῆς τονωτικῆς καὶ τὸ προσέφερεν εἰς τὸν πελάτην του.

Ὁ Κιν-Φό τὸ ἐδέχθη ἄσμενος καὶ τὸ ἐκένωσε

μέχρις ἐσχάτης σταγόνης. Ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ τὸν ἐμυήθησαν, καὶ ὁ Σούν δ' ἐπίσης δὲν ἐλημονήθη.

— Πῶς πηγαίνομεν; ἠρώτησεν ὁ Κραίγ.

— Καλλίτερα! ἀπήντησεν ὁ Σούν, ἀφοῦ ἔπιε. Νὰ ἡμπορούσαμεν τόρα νὰ δαγκάσωμεν κᾶτι.

— Αὐρίον τὸ πρῶτ', ἅμα ἐξημερώσῃ, εἶπεν ὁ Κραίγ, θὰ προγευματίσωμεν· κ' ἔνα δύο φλυτζάνια τζαί...

— Κρύον! ἐφώνησε μορφάζων ὁ Σούν.

— Ζεστόν! ἀπήντησεν ὁ Κραίγ.

— Θ' ἀνάψετε φωτιάν!

— Ἐννοεῖται, θ' ἀνάψω φωτιάν!

— Διὰ τί νὰ περιμείνωμεν ὡς αὐρίον;

— Θέλεις ν' ἀνάψωμεν φωτιάν μέσα εἰς τὴν νύκτα, διὰ νὰ δείξωμεν εἰς τὸν πλοίαρχον Γίν ποῦ εὐρισκόμεθα;

— Ὁχι, ὄχι!

— Τότε αὐρίον λοιπὸν.

Τῇ ἀληθείᾳ οἱ καλοὶ οὗτοι ἄνθρωποι συνωμύλουν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὡς ἂν ἦσαν εἰς τὴν οἰκίαν των. Ἐλαφρὸς τις μόνον σάλος τοὺς ἐκίνει ἄνω καὶ κάτω, εἶχε δὲ τι κωμικὸν ἢ κινήσις των ἐκείνη, καθ' ἣν ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἀλληλοδιαδόχως, ὡς τὰ σφυρία τοῦ κλειδοκυμβάλου.

— Ὁ ἄνεμος αὐξάνει, παρετήρησεν ὁ Κιν-Φό.

— Ἄς ἀνοίξωμεν τὰ πανιά μας! ἀπήντησαν οἱ Φράϋ-Κραίγ.

Ἦτοιμαζόντο δὲ ν' ἀναπετάσῃσι τὰ ἱστία ἐπὶ τῶν ῥάβδων των, ὅτε ὁ Σούν ἔβαλεν αἰφνης κραυγὴν τρόμου.

— Ὁ ἀσιωπήσης, ἀνόητε! τῷ εἶπεν ὁ κύριός του. Θέλεις νὰ μᾶς προδώσῃς, μὲ τὰς φωνάς σου;

— Μοῦ ἐφάνη ὅτι εἶδα!.. ἐψιθύρισεν ὁ Σούν.

— Τί πράγμα;

— Ἐνα μέγαν ζῶον, ποῦ ἤρχετο κοντά μου!

... Κανένα σκυλόψαρον...

— Ἐγελάσθης, Σούν! εἶπεν ὁ Κραίγ, ἀφοῦ προσεκτικῶς παρετήρησε τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων.

— Ἀλλὰ κᾶτι ἐνόησα ἐγώ... ὑπέλαβεν ὁ Σούν.

— Ὁ ἀσιωπήσης, δειλέ; εἶπεν ὁ Κιν-Φό, θέτων τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ ὑπηρέτου του. Καὶ ἂν ἀκόμη αἰσθανθῇς νὰ σὲ ἀρπάσῃ τίποτε ἀπὸ τὸ πόδι σου, σοῦ ἀπαγορεύω νὰ φωνάζῃς. Ἀλλῶς...

— Ἀλλῶς, προσέθηκεν ὁ Φράϋ, μίαν τρύπαν εἰς τὴν συσκευὴν του, καὶ τὸν στέλλομεν εἰς τὸν πάτον, ὅπου ἡμπορεῖ νὰ φωνάζῃ ὅσον θέλῃ.

Τὰ παθήματα τοῦ ταλαιπώρου Σούν, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, δὲν εἶχον ἔτι τελειώσει. Ἐντρομος καὶ περίφοβος, οὐδὲ λέξιν ἐτόλμα νὰ προσφέρῃ, καὶ ἠγγίξεν ἴσως ἡ στιγμὴ, καθ' ἣν ἤθελε

μετά πόθου αναμνησθῇ τοῦ πλοίου, καὶ τῆς ναυτίας καὶ τῶν ἐπιβατῶν τοῦ κύτους.

Ὡς παρετήρησεν ὁ Κίν-Φό, ὁ ἀνεμος ἤρχιζε νὰ φυσᾷ, ἀλλ' ἦτο ἄστατος ἐτι καὶ ἀσθενής τις αὖρα, ἐξ ἐκείνων αἰτίνες κοπάζουσι συνήθως ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου. Οὐχ ἦττον ἔπρεπε νὰ ὠφελῶσιν ἐξ αὐτῆς, ἵνα μακρυνθῶσιν ὅσον τὸ δυνατόν ἀπὸ τοῦ Σάμ-Γέπ. Ὅτε οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Λάο-Σέ δὲν ἤθελον εὐρεῖ πλέον τὸν Κίν-Φό εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἤθελον βεβαίως τραπῇ εἰς καταδίωξίν του, καί, ἂν ἐφαίνετο, θὰ τὸν συνελάμβανον ἀφεύκτως καὶ ταχέως. Ἐπρεπε λοιπὸν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ μακρυνθῶσι πρὸ τῆς αὐγῆς.

Ἡ αὖρα ἔπνεεν ἐξ ἀνατολῶν. Οἰαδὴποτε δὲ καὶ ἂν ἦσαν τὰ παράλια, πρὸς ἃ ἡ τρικυμία εἶχεν ἐξωθῆσαι τὸ πλοῖον, πρὸς δυσμὰς ἀναμφιβόλως ἔπρεπε νὰ τραπῶσιν οἱ φυγάδες, ὅπως ἀνεύρωσι τὴν ἀκτὴν. Ἐκεῖ ἠδύναντο ν' ἀπαντήσωσιν ἐμπορικά τινα σκάφη ἐκ τῶν πλεόντων πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πέι-Χό, ἢ λέμβους ἁλιευτικάς, καὶ μεγάλας εἶχον πιθανότητος σωτηρίας. Ἄν ὅμως τοῦναντίον ὁ ἀνεμος ἔπνεεν ἐκ δυσμῶν, τὸ δὲ Σάμ-Γέπ εἶχε παρασυρθῇ μεσημβρινώτερον τῆς Κορέας, ὁ Κίν-Φό καὶ οἱ σύντροφοί του οὐδεμίαν θὰ εἶχον σωτηρίας ἐλπίδα.

Ἀλλ' ὡς προείπομεν, ἡ ἀσθενὴς ἐκείνη αὖρα θὰ κατέπιπτε πιθανῶς τὴν πρωτάν, καὶ ἔπρεπε νὰ τὴν χρησιμοποιήσωσιν, ὅπως φρονίμως καὶ ταχέως ἀπομακρυνθῶσιν.

Ἦτο δεκάτη περίπου ὥρα τῆς ἐσπέρας, καὶ ἡ σελήνη ἔμελλε ν' ἀνατελῇ μικρὸν πρὸ τοῦ μεσονυχτίου. Οὐδὲ στιγμῆς λοιπὸν ἐπετρέπετο ἀπώλεια.

— Εἰς τὰ πανιά! εἶπον οἱ Φράϋ-Κραίγ.

Κ' ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν οἱ τέσσαρες φυγάδες, ἐξηλωμένοι ὑπτιοὶ ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἀναστύλωσαν τὰς ῥάβδους τῶν καὶ ἀναπετάσαντες ἐπ' αὐτῶν τὰ μικρὰ τριγωνικά των ἱστία, πᾶσαντο ὑπὸ τῆς αὐρας ἐπὶ τῆς γαλιναίως κυματιστοῦς θαλάσσης.

Οἱ παράδοξοι ἐκεῖνοι σκάφανδροι ἔπλευσαν οὕτω ἐπὶ μίαν περίπου ὥραν. Ἦτο δὲ ἱκανὸς ὁ βραχὺς οὗτος πλοῦς διὰ τὸν Κίν-Φό καὶ τοὺς ἐταίρους του, διότι βραχύτερος μὲν δὲν θὰ τοὺς ἀπεμάκρυνε ταχέως τοῦ πλοίου, μακρότερος δὲ θὰ ἐκούραζε τοὺς πλωτῆρας.

Οἱ Κραίγ-Φράϋ διέταξαν τότε στάσιν· οἱ πόδες τῶν ἱστιῶν ἀπελύθησαν, καὶ ὁ στολίσκος ἐσταμάτησεν.

— Ἄς ἀναπαυθῶμεν, κύριε, ἂν θέλετε, πέντε λεπτά, εἶπεν ὁ Κραίγ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Κίν-Φό.

— Εὐχαρίστως.

Πάντες δέ, πλὴν τοῦ Σούν, προτιμήσαντος νὰ μείνῃ ἐξηλωμένος, ἀνέλαβον τὴν κάθετον θέσιν.

— Ἐνα ποτηράκι ῥακὴν ἀκόμῃ; ἠρώτησεν ὁ Φράϋ.

— Μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν, ἀπάντησεν ὁ Κίν-Φό.

Σταγόνες τινὲς τοῦ ἐνδυναμωτικοῦ ἐκείνου ποτοῦ ἤρκουν τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς τοὺς τέσσαρας ἠρωάδας. Ἡ πεῖνα δὲ τοὺς κατέτρυχεν ἐτι, διότι εἶχον γευματίσει μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των ἐκ τοῦ πλοίου, ψυχὸς δὲ δὲν ἠσθάνοντο, διότι προσφύλασσαν αὐτοὺς τὸ μετὰ τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ τῆς θαλάσσης παρεντεθειμένον στρώμα ἀέρος.

Τὸ δὲ Σάμ-Γέπ τί ἐγένετο;

Ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ ἐπεγράφησαν, ὁ δὲ Φράϋ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ σάκκου του διόπτραν ἐθεώρησε μετὰ προσοχῆς πρὸς ἀνατολὰς.

Οὐδὲν ἐφαίνετο, οὐδ' ἐλαφρά τις σκιά, ἐξ ἐκείνων ἃς διαγράφουσι τὰ πλοῖα ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ βάθους τοῦ οὐρανοῦ. Ἀλλως δὲ ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ, ὀμιχλώδης καὶ σχεδὸν ἀναστρος.

— Τὸ πλοῖον εἶνε μακρὰν! εἶπεν ὁ Φράϋ.

— Οἱ κακοῦργοι θὰ κοιμῶνται ἀκόμῃ, ἀπάντησεν ὁ Κραίγ, καὶ δὲν θὰ ὠφελήθησαν ἀπὸ τὸν ἀνεμον.

— Δὲν ἀνοίγομεν πάλιν τὰ πανιά; εἶπεν ὁ Κίν-Φό.

Καὶ ἐντείνας τὸν πόδα τοῦ ἱστιοῦ ἀνεπέτασεν αὐτὸ πρὸς τὸν ἀνεμον, ὅστις ἤρχιζεν ἤδη πνέων ἰσχυρότερος. Οἱ σύντροφοί του τὸν ἐμμήθησαν.

Ἐπλεον οὕτω πρὸς δυσμὰς· ὥστε ἡ σελήνη δὲν θὰ προσέβαλλε μὲν ἀνατέλλουσα τὰ βλέμματά των, ἀλλὰ θὰ ἐφώτιζε διὰ τῶν πρώτων αὐτῆς ἀκτίνων τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ ὀρίζοντος, ὅπερ ἰδίως εἶχον μέγα συμφέρον νὰ παρατηρῶσι προσεκτικῶς οἱ φυγάδες.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν καὶ τρία τέταρτα περίπου ἀμυδρά τις λευκότης ἐπεφάνη εἰς τὸ ζενίθ, καὶ ἡ σελήνη ἤρχιζε νὰ ὑπερκύπτῃ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων.

Οὕτε ὁ Κίν-Φό οὕτε οἱ σύντροφοί του ἐπεγράφησαν. Ἡ αὖρα, ἥτις καθίστατο ἰσχυρότερα, παρέσυρεν αὐτοὺς μεθ' ἱκανῆς ταχύτητος. Ἦσθάνθησαν ὅμως, ὅτι τὰ πέριξ βαθυμυθὸν ἐφωτίζοντο. Συγχρόνως οἱ ἀστερισμοὶ ἐφάνησαν καθαρώτερον, καὶ μετὰ μικρὸν ὁ δίσκος τῆς σελήνης, μεταβληθεὶς ἀπὸ πορφυροῦ εἰς λευκόν, ἐφώτισε τὸν οὐρανόν.

Αἰφνης φοβερὰ ἀμερικανικὴ βλασφημία διέφυγε τὰ χεῖλη τοῦ Κραίγ.

— Τὸ πλοῖον! εἶπε.

Πάντες ἐσταμάτησαν.

— Κάτω τὰ ἱστία! ἐφώνησεν ὁ Φράϋ.

Καὶ πάραυτα συνεστάλησαν τὰ τέσσαρα τριγωνικά ἱστία, αἱ δὲ ῥάβδοι ἐξήχθησαν ἀπὸ τῶν σφυρῶν των.

Ὁ Κίν-Φό καὶ οἱ σύντροφοί του, ἀναλαβόντες τὴν κάθετον αὐτῶν θέσιν, ἐθεώρησαν ὀπίσω των.

Τὸ Σάμ-Γέπ, εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς μόλις μιλίου, καὶ ἀναπεπταμένα ἔχον πάντα του τὰ ἱστία, διεγράφετο μελανὸν ἐπὶ τοῦ φωτεινοῦ ὀρίζοντος.

Εἶχεν ἀναπετάσει βεβαίως τὰ ἱστία του ὠφελούμενον καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ ἀνέμου. Ὁ πλοίαρχος Γίν, ἐννοήσας τὴν φυγὴν τοῦ Κίν-Φό, εἶχε τραπῇ ἀσκόπως εἰς καταδίωξίν του, ἐκ συμφώνου μετὰ τῶν συνενόχων του, κ' ἐντὸς τετάρτου τῆς ὥρας θὰ συνελάμβανεν ἀφεύκτως τὸν Κίν-Φό, τὸν Σούν, τὸν Κραίγ καὶ τὸν Φράϋ.

Ἀλλὰ τοὺς διέκρινεν ἄρ' ἂν ἐν μέσῳ τοῦ ἀπλέτου ἐκείνου φωτός, δι' οὗ περιέλουεν αὐτοὺς ἡ σελήνη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης; Ὁχι, πιθανῶς!

— Κάτω τὰς κεφαλὰς! ἐφώνησεν ὁ Κραίγ, ἐλπίζων ἐτι νὰ κρυβῇ.

Πάντες ἐνόησαν αὐτόν· οἱ ἀεροφόροι σωλήνες τῶν σκαφάνδρων ἀφείθησαν ἐπὶ μικρὸν ἀνοικτοί, καὶ οἱ τέσσαρες φυγάδες ἐδυθίσθησαν μέχρι κεφαλῆς εἰς τὴν θάλασσαν.

Οὐδὲν τοῖς ὑπελείπετο πλέον ἄλλο ἢ σιωπὴ καὶ ἀκίνητος προσδοκία.

Τὸ πλοῖον προσήγγιζε ταχύ, καὶ τὰ ὑψηλά του ἱστία προέβαλλον τὴν εὐρείαν αὐτῶν σκιὰν ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

Μετὰ πέντε λεπτά τὸ Σάμ-Γέπ ἀπειχεν ἐτι μόλις ἡμισυ μίλιον. Ἀνωθεν τῶν αἰωροθεσιῶν ἐκινουνοτο ἄνω καὶ κάτω οἱ ναῦται, ὁ δὲ πλοίαρχος ἐκράτει τὸ πηδάλιον. Ἐκυθέρνα ἄρ' ἂν ἵνα καταφθάσῃ τοὺς φυγάδας, ἢ διετῆρει ἀπλῶς προσήνεμον τὸ πλοῖον; Τὸ πρᾶγμα ἦτο ἄγνωστον.

Αἰφνης ἠκούσθησαν κραυγαί, καὶ ὅμιλος ἀνθρώπων ἐπεφάνη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ Σάμ-Γέπ. Αἱ φωναὶ ταχέως ἐδιπλασιάσθησαν, πρόδῃλον δὲ ἦτο ὅτι συνεκροτεῖτο πάλιν μετὰ τῶν ψευδῶν νεκρῶν τοῦ κύτους τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πληρώματος.

Διατί ὅμως ἡ πάλιν αὕτη; Δὲν ἦσαν λοιπὸν σύμφωνοι πάντες ἐκεῖνοι οἱ κακοῦργοι, οἱ τε ναῦται καὶ οἱ πειραταί;

Ὁ Κίν-Φό καὶ οἱ σύντροφοί του ἤκουον καθαρώς φοβεροὺς ἀλαλαγμούς, ἀναμειγμένους πρὸς κραυγὰς ὀδύνης καὶ ἀπελπισίας, αἰτίνες κατέπαυσαν ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν.

Εἶτα δὲ βιαία ἐπὶ τοῦ ὕδατος πλαταγὴ ἐσήμανεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ πλοίου ἐρρίπτοντο πτώματα εἰς τὴν θάλασσαν.

Ὁχι! ὁ πλοίαρχος Γίν καὶ τὸ πλήρωμά του δὲν ἦσαν συνένοχοι τῶν ληστῶν τοῦ Λάο-Σέν. Τοῦναντίον δὲ προσβληθέντες αἰφνης ὑπ' αὐτῶν κατεσφάγησαν πάντες. Οἱ κακοῦργοι, κρυβέντες ἐντὸς τοῦ πλοίου—τῇ βοήθειᾳ βεβαίως τῶν φορτωτῶν τοῦ Τακού—οὐδένα εἶχον ἄλλον σκοπὸν, ἢ νὰ κυριεύσωσι τὸ πλοῖον εἰς λογαριασμὸν τοῦ Τάι-Πίγγ, καὶ ἠγνόουν ἀναμφιβόλως, ὅτι ὁ Κίν-Φό ἐπέβαινε τοῦ Σάμ-Γέπ.

Ἄν ὅμως τὸν ἐβλεπον καὶ τὸν συνελάμβανον, ἐννοεῖται ὅτι οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ Φράϋ-Κραίγ, οὔτε ὁ Σούν εἶχον νὰ προσδοκῶσι χάριν παρὰ τῶν κακούργων.

Ἡ βάρις προῦχεται πάντοτε, καὶ ἐπὶ τέλους τοὺς ἐφθασεν. Ἀλλὰ κατ' ἀνέλπιστον τύχην ἐκάλυψεν αὐτοὺς διὰ τῆς σκιάς τῶν ἱστιῶν της. Ἐκεῖνοι ἐδυθίσθησαν πρὸς στιγμὴν, ὅτε δὲ ἀνέκυψαν ὑπὲρ τὰ κύματα, ἡ βάρις εἶχεν ἀναισθηθῆναι, χωρὶς νὰ τοὺς ἴδῃ, φεύγουσα ταχεῖα ἐν μέσῳ αὐλακῶς φωτεινῆς.

Ἐν πτώμα ἐπέπλεεν ὀπίσω τῆς πρύμνης τοῦ πλοίου, ὁ δὲ σάλος προσήγγισεν αὐτὸ κατ' ὀλίγον εἰς τοὺς σκαφάνδρους.

Ἦτο τὸ πτώμα τοῦ πλοίαρχου, φέρων ἐμπεπηγμένον ἐγχειρίδιον εἰς τὴν πλευράν, καὶ κρατούμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος διὰ τῶν πτυχῶν τῆς ἐσθῆτός του.

Μετὰ μικρὸν ὅμως ἐδυθίσθη, καὶ ἠφανίσθη εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς θαλάσσης.

Οὕτως ἀπώλετο ὁ φαιδρὸς πλοίαρχος Γίν, κυβερνήτης τοῦ Σάμ-Γέπ!

Δέκα λεπτά βραδύτερον ἡ βάρις εἶχε γείνει ἄφαντος πρὸς δυσμὰς, ὁ δὲ Κίν-Φό, οἱ Φράϋ-Κραίγ καὶ ὁ Σούν ἀπέμενον μόνοι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων.

(Ἐπεται συνέχισις)

Σημειώσεις περὶ τῆς κατὰ διαφόρους ἐποχὰς

ΠΕΡΙΟΛΛΨΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΡΩΣΤΩΝ

Ἀεῖποτε καὶ ἀπανταχοῦ βεβαίως εὐρέθησαν ἄνθρωποι, οἵτινες ἐξ οἴκου κινούμενοι ἐβοήθησαν τοὺς πάσχοντας ὁμοίους των, ἰδίως δὲ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπεδόθησαν αἱ γυναῖκες. Κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην, τὴν ἱπποτικὴν οὕτως εἰπεῖν ἐποχὴν τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, καθ' ἣν, ὡς λέγει ὁ Θουκυδίδης, πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει, αἱ γυναῖκες ἰδίως τῆς ἀνωτάτης τάξεως, αἱ σύζυγοι, αἱ μητέρες, αἱ ἀδελφαὶ καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνάκτων, τῶν κοιράνων, τῶν βασιλέων καὶ τῶν διαφόρων ποιμένων λαῶν, διεκρίνοντο περὶ τε τὴν νοσηλείαν καὶ τὴν θεραπείαν τῶν τραυματιῶν. Αἱ εὐγενεῖς ἐκεῖναι δέσποιναί, αἰτίνες ἐγένοντο συχνάκις ἀφορμὴ πολέμων καὶ ἀγῶνων κατὰ τοὺς βαρβάρους ἐκείνους χρόνους, ὅπως συνέβη κατόπιν καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἐν τῇ δύσει ἱπποτισμοῦ, φυσικὴν εἶχον κλίσιν πρὸς τὴν θεραπείαν τῶν πασχόντων καὶ ἰδίως τῶν τραυματιῶν. Ἡ ὑψηλὴ θέσις τῶν γυναικῶν ἐκείνων καὶ ἡ πρὸς τὸν πόνον ἐκδηλουμένη συμπάθεια αὐτῶν, συνδυαζόμενα μετὰ τῆς νεότητος, τῆς καλλονῆς καὶ τῆς ἐπιχαρίτου ἀξιοπρεπείας, παρήγαγον ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἐν μέρει περιέσωσεν ἡ ποίησις τῶν ἀρχαίων.

Ἐν γένει κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἡ νοσηλεία τῶν ἀρρώστων καὶ πᾶσα ἄλλη ἐκδήλωσις τῆς ἀγαθοεργίας, ἔφερε χαρακτῆρα οὕτως εἰπεῖν

δλως ατομικὸν καὶ αὐθόρμητον. Ὁμολογουμένως ἡ εὐποιὰ τὴν κυριωτάτην αὐτῆς τροφὴν ἤρυσθη ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τοι ὡς ἀπόρροια αἰσθήματος φυσικοῦ συμφυοῦς τῷ ἀνθρώπῳ ἀπαντᾶται αὕτη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς ὅλα τὰ θρησκευματα καὶ εἰς ὅλας τὰς καταστάσεις τοῦ πολιτισμοῦ. Πολλὰ ἑλληνικὰ καὶ ῥωμαϊκαὶ πόλεις ἐμίσθουν δημοσίους ἰατροὺς, ὅπως θεραπεύωσι τοὺς πένητας δωρεάν. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων μάλιστα οἱ τοιοῦτοι ἰατροὶ μεγάλων ἀπελάμβανον τιμῶν καὶ ἀποδοχῶν. Οὐδαμῶς ὅμως κατὰ τὴν ἀρχαιότητα βλέπομεν τι καθίδρυμα ἀνάλογον πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν νοσοκομεῖα. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσιν εὐρίσκομεν τὰ ἀσκληπιεῖα, καὶ θεραπευτήριά τινα ἀνήκοντα εἰς ἰατροὺς ἢ εἰς ἰατρικὰς οἰκογενεῖας. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἀπαντῶμεν νοσηλευτήρια (valetudinarium) ἐν τοῖς μεγάροις τῶν μεγιστάνων, ἐνθα ἐκομίζοντο οἱ ἀσθενούντες δοῦλοι αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς στρατοπέδοις, ἐνθα ἐνοσηλεύοντο οἱ στρατιῶται. Πλὴν ταῦτα δὲν ἔχουσιν ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἡμέτερα νοσοκομεῖα, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη καθίδρυσις ἐν Βυζαντίῳ ἀνάγεται εἰς τὰ τέλη τοῦ τετάρτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος.

Τὰ νοσοκομεῖα ἐθεμελίωσεν ἐπομένως ὁ χριστιανισμός. Οἱ Βυζαντινοὶ εἰσήγαγον αὐτὰ εἰς τινὰ τῆς Ἀσίας μέρη. Ὀλίγον χρόνον πρὸ τοῦ Μωάμεθ ἤκμαζεν ἐν τῇ πόλει Γουνδισαβούρ, ἐν Περσίᾳ, περιώνυμον νοσοκομεῖον, ἐνθα τὸ πρῶτον ἐγένετο κλινικὴ διδασκαλία. Ἐν αὐτῷ ἐδιδάσκετο ἡ ἰατρικὴ ὑπὸ καθηγητῶν τῶν πλείστων ἐκ τῆς αἰρέσεως τῶν Νεστοριανῶν, ἥτις ἦτον ἀπόβλητος ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Βραδύτερον βλέπομεν τοὺς μωαμεθανοὺς Ἀραβὰς καθιδρύοντας ἀξιόλογα νοσοκομεῖα, ἐν αἷς ἐκαλλιεργοῦντο αἱ κλινικαὶ μελέται. Ὁ ὀνομαστός Ἀραβὶς ἰατρός Ἀλ-Ἀβᾶς λέγει, ὅτι συνήγαγε τὰς πλείστας τῶν παρατηρήσεών του ἐν τοῖς νοσοκομείοις, καὶ θεωρεῖ ὡς τὸ πρῶτιστον καθῆκον νέου πρακτικοῦ ἰατροῦ τὴν ἐν αὐτοῖς μελέτην τῶν ἀσθενούντων, τὰς ὁποίας πολλάκις τὰ βιβλία σφαλερῶς περιγράφουσιν. Οἱ πλείστοι τῶν ἐπιφανῶν Ἀράβων ἰατρῶν ἐμελέτησαν τὴν ἐπιστήμην ἐν τοῖς μεγάλοις νοσοκομείοις, τὰ ὁποῖα οἱ μωαμεθανοὶ ἐθεμελίωσαν ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ.

Τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη καθίδρυσαν τὰ πρῶτα αὐτῶν νοσοκομεῖα ἐν Συρίᾳ ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν, ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον καθιδρύθησαν τοιαῦτα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὑπὸ τὴν ἀποκλειστικὴν διοίκησιν τοῦ κλήρου. Δυστυχῶς τὰ νοσοκομεῖα ἐκεῖνα ἦσαν καθ' ὅλας τὰς ἐποφύεις τόσον ἀτελῆ, ὥστε ἐγένοντο πολλάκις βασανιστήρια μᾶλλον ἢ παρήγορα καταφύγια τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος. Ἐν γένει

δὲ μέχρις αὐτῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος ὀλίγας ταῦτα εἶχον κατορθώσει προόδους. Καὶ μεθ' ὅλας ὅμως τὰς ἀτελείας αὐτῶν ἐχρησίμευσαν τὰ μέγιστα εἰς προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ὡς κλινικὰ διδασκαλεῖα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος. Παρατηρητέον, ὅτι ἡ προαγωγὴ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης εἶναι αὕτη καθ' ἑαυτὴν μεγίστη πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δεινῶν τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος πρόοδος.

Ὁ σημερινὸς ἀληθῶς φιλάνθρωπος ὁργανισμός τῶν νοσοκομείων ὀφείλεται εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789. Δύο ὀνόματα ἐνδόξων Γάλλων ἰατρῶν, τοῦ Cabanis καὶ τοῦ Pinel, κεῖνται ἐπὶ κεφαλῇς τῶν μεγάλων ἐκείνων φιλάνθρωπικῶν μεταρρυθμίσεων. Ὁ Cabanis χαράσσει τὰς βάσεις τῆς ἀνοργανώσεως τῶν νοσοκομείων κατὰ τὸν ἐντελέστερον νεώτερον τύπον. Ἐν τῷ ἐν ἔτει 1789 ἐκδοθέντι περὶ νοσοκομείων συγγράμματι αὐτοῦ ἀποκρούει τὰ μέγαλα νοσοκομεῖα, καὶ συνιστᾷ ὅπως καθιδρυθῶσι ταῦτα μικρότερα καὶ ἐπὶ νέου ὅλως ὁργανισμοῦ. Ὁ δὲ Pinel συντρίβει τὰς ἀλύσεις τῶν φρενοβλαβῶν, παρηγορεῖ καὶ θεραπεύει αὐτοὺς διὰ νέας ὅλως μεθόδους. Ὁ ἐξοχος οὗτος ἀνὴρ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς εἰς τῶν μεγίστων τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργετῶν καὶ ὡς ὁ θεμελιωτῆς τῆς νεωτέρας ψυχιατρίας. Ὅπως ἐκτιμᾷ τὴν ἀξίαν τοῦ μέγα αὐτοῦ ἔργου, δεόν νὰ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ οἱ δυστυχεῖς φρενοβλαβεῖς φρικτῶς κατεδασανίζοντο. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο περιέχει πολλὰ τὰ διδάγματα, ἀποδεικνύει δὲ πόσον ἀτελῆ ἦσαν τὰ πάντα ἐν Εὐρώπῃ πρὸ ὀλίγων ἐτι ἐτῶν, καὶ πόσον ταχέως ἐβάδισεν αὐτόθι ἡ πρόοδος. Τῷ 1792 διωρίσθη ὁ Pinel ἀρχίατρος τοῦ νοσοκομείου τοῦ Bicêtre, ἐν ᾧ ἐκρατοῦντο δίκην κακούργων ἢ ἀγρίων θηρίων πολλοὶ φρενοβλαβεῖς. Ἐκεῖ εὗρεν αὐτοὺς εἰς ἀπερίγραπτον κατὰστασιν. Τὴν ἀπέναντι τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων ἀσθενῶν ἐπικρατοῦσαν μωρὰν καὶ βάρβαρον μέθοδον ἀντικατέστησε πάραυτα διὰ τῆς ἀγαθότητος, τῆς γλυκύτητος, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ὑπομονῆς. Συνάμα δὲ ἐμελέτησεν τὰ ψυχικὰ νοσήματα διὰ μεθόδου ἀληθῶς ἐπιστημονικῆς, καὶ ἔθεσεν οὕτω τὰς βάσεις τῆς ψυχιατρίας, ἥτις ἀποτελεῖ σήμερον οὐ μόνον ἓνα τῶν μᾶλλον ἀνεπτυγμένων κλάδων τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ ἐν σύνολον σπουδαιωτάτων ψυχολογικῶν καὶ ἠθικῶν μελετῶν. Ἡ ἐν Bicêtre γενομένη μεταρρύθμισις δὲν διεδόθη παρευθὺς. Δεκάδες ἐτῶν παρήλθον πρὶν ἢ αὕτη ἐξαπλωθῇ ἐκεῖθεν ἐφ' ὅλης τῆς Γαλλίας καὶ ἔπειτα ἐπὶ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης. Ἀπανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὰ φρενοκομεῖα εἶναι σήμερον ἀντάξια τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμέ-

νον δὲ ἐπέστη ὁ καιρὸς νὰ ἀσχοληθῶμεν ἐν Ἑλλάδι, ἐνθα οἱ ἄποροι φρενοβλαβεῖς εἶναι ἐγκαταλειμμένοι εἰς τὴν ἀθλίαν τύχην των, ἢ εἰς τὴν σκαιότητα ἀμαθῶν μοναχῶν ἐν ταῖς Μοναῖς. Ἐν μόνον ἔχομεν ἐν τῇ Ἑπικρατείᾳ φρενοκομεῖον, τὸ ἐν Κερκύρᾳ, καὶ τοῦτο πολλὰ ὥς ἐλλιπές.

Ἡ οἰκοδομὴ καὶ ἡ ἐγκατάστασις νοσοκομείου καθ' ὅλους τοὺς κανόνας, ἀποτελεῖ σήμερον δολόκληρον σύνολον γνώσεων, τὰς ὁποίας καθ' ἑκάστην τελειοποιεῖ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ πείρα. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐμελετήθησαν τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ τόπου διὰ τὰ μόνιμα καὶ τὰ προσωρινὰ νοσοκομεῖα, εἰς τὴν ἐκτασιν, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὰ, εἰς τὸ σχέδιον, εἰς τὸν τρόπον τῆς οἰκοδομῆς καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν διαίρεσιν, εἰς τὸν φυσικὸν ἢ τεχνητὸν ἀερισμὸν, εἰς τὴν θέρμανσιν καὶ εἰς τὸν φωτισμὸν, εἰς τὸ νοσοκομειακὸν ὕλικόν καὶ εἰς τὰ διάφορα τῆς νοσοκομειακῆς ὑπηρεσίας παραρτήματα, εἰς τὸ προσωπικὸν τὸ ὀρισμένον διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν μονίμων καὶ τῶν προσωρινῶν νοσοκομείων, κτλ. Ἐννοεῖται δὲ ὁποία ἡ ποικιλία τῶν ἀντικειμένων τούτων τῆς μελέτης, προκειμένου περὶ νοσοκομείων διαφόρων εἰδῶν.

Πολλὰ τοῦ Εὐρώπης ὑπάρχουσιν ἤδη καὶ ἄστυα διὰ τοὺς ἀναρρωννύοντας. Ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου τὰ μέσα τῆς περιθάλψεως τῶν ἀπόρων ἀσθενῶν πολλὰ ὥς ἐτελειοποιήθησαν πρὸς μεγίστην ὠφέλειαν τῆς τε φιλάνθρωπίας καὶ τῆς ἐπιστήμης, συνεστήθησαν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν κάλλιστα ἄστυα ὑπὲρ τῶν ἐν ἀναρρώσει διατελούντων ἀπόρων. Ἡ παρουσία τούτων ἐν τοῖς νοσοκομείοις πολλὰ ἔχει τὰ ἄτοπα, ἐλλείπει δὲ κανονισμοῦ ὀρίζοντος τοὺς ὅρους τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, συνέβη πολλάκις νὰ εὐρεθῶσιν αἱ αἰθουσαι τοῦ μεγάλου τῶν Παρισίων νοσοκομείου Hôtel-Dieu πλήρεις τοσούτου πλήθους ἀναρρωννύοντων, ὥστε νὰ γίνῃ χρῆσις βίας πρὸς ἀποβολὴν αὐτῶν. Τῷ 1828, τὸ γενικὸν συμβούλιον τῶν νοσοκομείων ἐν Γαλλίᾳ ἀπέρριψε πρότασιν τοῦ ἰατροσυνεδρίου περὶ οἰκοδομῆς οἰκημάτων εἰδικῶς προωρισμένου εἰς τοὺς ἀναρρωννύοντας, ἐλλείψει χρηματικῶν πρὸς τοῦτο μέσων. Ἡ αὕτη πρότασις ἐπαναληφθεῖσα καὶ μετὰ δεκαετίαν ἀπέτυχεν. Κατωρθώθη δὲ τέλος τοῦτο δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος τῆς 8 μαΐου 1855. Ἡ κυβέρνησις τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐπιδιώκουσα παντοιοτρόπως τὴν εὐνοίαν τῆς ἐργατικῆς τάξεως καὶ πολλὰ ὑπὲρ αὐτῆς κατορθώσασα, ἐψήφισε διὰ τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος τὴν σύσασιν ἀσύλων ὑπὲρ τῶν ἀναρρωννύοντων. Τὰ ἄστυα ταῦτα παρεσκευάσθησαν καὶ ἐτέθησαν ἐν ἐνεργείᾳ τὸ μὲν ἐν Vincennes διὰ τοὺς ἀνδρας τῷ 1857, τὸ δὲ ἐν Vésinet διὰ τὰς γυναῖκας τῷ 1859. Εἶναι δὲ ταῦτα ἀληθῶς μεγαλοπρεπῆ καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἄριστα

ὑποδείγματα τοιοῦτου εἶδους καθιδρυμάτων διὰ τὴν καλὴν ἐκθεσιν, τὸ εὐάερον, τὴν θέρμανσιν, τὴν ἐσωτερικὴν οἰκονομίαν, κτλ. Ἐν συνόψει τὰ κυριώτερα ἄρθρα τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἐν λόγῳ ἀσύλων ἔχουσιν ὡς ἑξῆς. Δεκτοὶ γίνονται ἐν αὐτοῖς 1ον οἱ ἐν ἀναρρώσει ἀπὸ τραυμάτων ἢ ἀσθενειῶν διατελοῦντες ἐργάται, ὅσοι ἐξέρχονται ἀπὸ τῶν νοσοκομείων τῶν Παρισίων. 2ον οἱ ἐργάται οἱ ἀποτελοῦντες μέρος ἀλληλοβοηθητικῆς τινος ἐταιρίας ἐχούσης σύμβασιν μετὰ τῶν ἀσύλων περὶ περιθάλψεως τῶν ἀναρρωννύοντων μελῶν τῆς ἐταιρίας. 3ον οἱ ἐργάται βιομηχανικῶν καταστημάτων ἐχόντων παρομοίαν σύμβασιν μετὰ τῶν ἀσύλων. 4ον οἱ ἐν τῷ νομῷ τοῦ Σηκουάνα ἀναρρωννύοντες, διὰ πληρωμῆς τινος ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργείου ἐνεργουμένης. Τὸ προσωπικὸν τῶν ἀσύλων εἶναι οἶον καὶ τὸ τῶν ἄλλων νοσοκομείων· ἡ ἰατρικὴ ὑπηρεσία ἐκτελεῖται ὑπὸ ἰατροῦ μετὰ βοηθῶν κατοικούντων ἐν τοῖς ἀσύλοις. Ἰδιαιτέρον δὲ θεραπευτήριον δέχεται τοὺς ἀδιαθετοῦντας ἐκ τῶν ἀναρρωννύοντων· ἡ ἐν τοῖς ἀσύλοις διαμονὴ εἶναι δεκαπενθήμερος. Ὁ διευθυντὴς ἐν ἀνάγκῃ δύναται νὰ παρατείνῃ αὐτὴν ἐπὶ ἑτέραν δεκαπενθήμερίαν. Ἡ τροφὴ εἶναι ἐξαιρέτως δυναμωτικὴ. Αἱ πειθαρχικαὶ ποιναί, ἐπίπληξις καὶ ἀποβολὴ, ἀσφαλίζουσι τὴν διατήρησιν τῆς τάξεως. Αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας προσήνεγκον τὰ ἐν λόγῳ δύο ἄστυα βεβαιοῦνται ἐν ἐπισήμοις ἐγγράφοις. Ἐν διαστήματι τετραετίας, ἀπὸ τοῦ 1858 μέχρι τοῦ 1862, τὸ ἐν Vincennes ἄστυον ἐδέχθη πλείονας τῶν εἰκοσι χιλιάδων ἀναρρωννύοντων· ὁ μέσος ὅρος τῆς διαμονῆς ἐν αὐτῷ ὑπῆρξε 24 ἡμερῶν. Ἐν διαστήματι διετίας τὸ ἐν Vésinet ἄστυον ἐδέχθη ἐξακισχιλίας γυναῖκας, ἐξ ὧν τὸ τρίτον περίπου διετέλουν ἐν ἀναρρώσει ἀσθενειῶν κατὰ συνέπειαν τοῦ τοκετοῦ. Ὁ μέσος ὅρος τῆς διαμονῆς τῶν γυναικῶν ἐν τῷ ἄστυῳ ὑπῆρξε 19 ἡμερῶν. Τὸ δὲ ὀλιγοχρόνιον τῆς διαμονῆς εἶναι ἐνδείξις τῆς ἀρίστης διαίτης ἐν τοῖς εὐαέροις ἐκείνοις ἐνδιατημασιν. Ἰδιαιτέραι αἰθουσαι δέχονται τοὺς ἐξ ὀψωσθήποτε μεταδιδομένων νόσων ἀναρρωννύοντας. Ἐν συνόλῳ, ἡ καθίδρυσις ἀσύλων ὑπὲρ τῶν ἀναρρωννύοντων, τοσούτον καλῶς ὁργανισμένων, εἶναι μέγα εὐεργέτημα διὰ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα, καὶ πρόσθετος ἀπόδειξις τοῦ γενικοῦ συμπαθοῦς ρεύματος τοῦ ἄγοντος τὴν παρούσαν γενεάν πρὸς περίθλασιν τῶν ἀνθρωπίνων δυστυχιῶν.

Ἀπανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου χριστιανικοῦ κόσμου ὑπάρχουσιν, ἐκτὸς τῶν ἐν ταῖς νοσοκομείοις μισθωτῶν νοσοκόμων, καὶ ἐθελονταὶ νοσοκόμοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐθελοντῶν τούτων εἶναι γυναῖκες ἀνήκουσαι εἰς τὰς πρώτας οἰκογενεῖας. Ἐκτὸς ὀλίγων προσφάτων ἐξαιρέσεων, οἱ ἐθελονταὶ νοσοκόμοι φέρουσι τὸ ἐκκλησιαστικὸν σχῆμα,

νοσηλεύουσι δὲ τοὺς ἀσθενεῖς ἐν τοῖς νοσοκομείοις καὶ κατ' οἶκον μετ' ἀπαρμιλλοῦ ἀφοσιώσεως καὶ δεξιότητος. Οἱ Ἕλληνες εἶναι πιθανῶς τὸ μόνον πεπολιτισμένον ἔθνος, παρ' ᾧ δὲν ὑπάρχει θεσμός τοιοῦτος. Ὁφείλομεν οὐχ ἥττον νὰ μνημονεύσωμεν προσπαθείας τινὰς, οἷον τὴν σύστασιν συλλόγου πρὸς μὀρφωσιν νοσοκόμων γυναικῶν, καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Κυρίας Ναταλίας Α. Σούτζου καθιδρυθεῖσαν καὶ παρ' αὐτῆς προεδρευομένην φιλόπτωχον ἐταιρίαν, ἥτις ἀπὸ ἐτῶν ἤδη σπουδαίαν παρέχει ἱατρικὴν περίθαλψιν κατ' οἶκον εἰς τοὺς πένητας τῆς πρωτευούσης. Πάντες ἀνέγων μετὰ πλείστου ἐνδιαφέροντος τὴν περὶ συστάσεως ἀδελφότητος Ἑλληνίδων διακονισσῶν δημοσιευθεῖσαν ἐνταῦθα καλλιεπῆ διατριβήν. Ἡ πραγματοποίησις τῆς εὐγενεστάτης ταύτης ἐμπνεύσεως δύναται ἴσως ἐπὶ τινὰ χρόνον νὰ βραδύνῃ, βεβαίως ὅμως θὰ συντελεσθῇ. Αἱ προσπάθειαι αὗται εἶναι σύγχρονοι πρὸς τὴν ἤδη καλλιτέραν διατήρησιν τῶν νοσοκομείων ἐν Ἑλλάδι. Ἰδίως τὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ τοῦ Πειραιῶς ἐβελτιώθησαν πολὺ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν ταύτην συντέλεσε μεγάλως τὸ ὑπὲρ αὐτῶν ἐνδιαφέρον καὶ αἱ προσωπικαὶ ἐπισκέψεις τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, ἥς τὸν ὑπὲρ παντὸς ἀγαθοῦ ζῆλον γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ τὸ εὐγνώμονον ἔθνος. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἐν Ἑλλάδι, ἐνθα ἐν γένει τὰ νοσοκομικὰ ἰδρύματα δὲν εἶναι πάντᾳ πᾶσι εἰς ἀναλογίαν πρὸς τὰ λοιπὰ φιλανθρωπικὰ ἔργα, ἀνάγκη, τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου προόδους τῶν πεπολιτισμένων ἔθνων ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, νὰ σκεφθῶμεν περὶ βελτιώσεως τῶν τῆς νοσηλείας τῶν ἐνδεῶν, χάριν τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐσπλαγχνίας καὶ χάριν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς ἱερᾶς τοῦ Ἱπποκράτους ἐπιστήμης ἐν τῇ ἰδίᾳ κοιτίδι.

**

ΤΟ ΣΥΜΠΕΘΕΡΙΚΟΝ

Μῦθος Εὐρυτανίας.

[Légende]

Εἰς τὰς ὑπὸ πρῶν τοῦ Βελουχίου ὄρους, τοῦ Τυμφορηστοῦ τῶν ἀρχαίων, κεῖται εἰς ζωγραφικωτάτην θέσιν ἡ πρωτεύουσα τῆς Εὐρυτανίας, τὸ *Καρπενήσιον*. Μαγευτικὸν πανόραμα διεξελίσσεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης θεατοῦ. Ἐμπροσθεν ἐκτείνεται δένδροφόρος κοιλίᾳ, ἐν ᾗ μόλις τέταρτον τῆς ὥρας ἀπέχον τοῦ Καρπενησίου ἀναδρῦει ὑπὸ σκιαδηφόρους ἀρχαιοτάτους πλατάνους τὸ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάρκου Βότσαρη περικλεῖς «*Κεφαλόβρυσι*» ὁπισθεν αὐτοῦ ἀνυψοῦται ὁ ἐλατόφυτος λόφος ἐκεῖνος, ὅστις ἕνεκα τῆς κανονικωτάτης κῶνου μορφῆς τὸ ὄνομα τοῦ «*Κῶνισκος*» ἔλαβε. Τέλος πέραν αὐτοῦ ἀποκλείεται ὁ πρὸς μεσημβρίαν ὀρίζων διὰ μακρὰς σειρὰς ὑψηλῶν ὄρεων, ἐξ ὧν ἐξέχουσιν αἱ μέχρι μεσουντος ὁρέους χιονοσκεπεῖς κορυφαὶ τῆς *Καλιακούδας*

καὶ τῆς *Χελιδόνης*. Ἀλλὰ τὸ ὑψιστον πάντων τῶν ὄρεων τῆς Εὐρυτανίας εἶνε τὸ πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως κείμενον *Βελούχιον*, τὸ περιβόητον διὰ τὰ πολλὰ καὶ ἀρωματικὰ γόρτα καὶ βότανα αὐτοῦ, ἐξ ὧν τρέφονται ἀναρίθμητοι αἰγῶν καὶ προβάτων ἀγέλαι, διὰ τὰ κρῦα νερὰ αὐτοῦ, τὴν ὑψηλὴν κορυφὴν του καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς μοναδικὴν θέαν, τὸ ἀδόμενον δὲ καὶ εἰς δημόσια ἄσματα.

«Βελούχι μου παράμορφο
Καὶ Ὁξυαῖς ζωγραφισμένες
Καὶ σεῖς Βαρδούσιαι τὰ ψηλά
.....»

Θέσις τις τοῦ Βελουχίου ὀνομάζεται *Συμπεθερικόν*. Ἡ παράδοξος ὀνομασία αὕτη μοι ἦτο ἤδη γνωστὴ πρὸ τῆς ἐφετινῆς εἰς τὸ Βελούχιον βοτανικῆς ἐκδρομῆς μου, διότι ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ βοτανικοὶ εἶχον ἤδη σημειώσει εἰς τὰ δελτία τῶν τὴν θέσιν ταύτην καὶ μάλιστα ὡς πλουσίαν διαφόρων φυτῶν. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ Συμπεθερικόν, καὶ ἐπομένως ζητήσας πληροφῶριαν παρὰ τῶν κατοίκων ἔμαθον, ὅτι οὕτως ὀνομάζεται μέρος τοῦ βουνοῦ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν τοῦ Καρπενησίου ἀπέχον βορειοδυτικῶς πρὸς αὐτὸ κείμενον, ὅπου ἐξέχει μακρὰ σειρὰ λευκῶν βράχων ἐπὶ ἀποτόμου πλευρᾷς ρεύματος παραλλήλου καὶ πρὸς δύσιν τοῦ διὰ τῆς πόλεως διερχομένου καὶ αὐτὴν εἰς δύο μέρη χωρίζοντος. Ἡ σειρὰ αὕτη τῶν βράχων τοῦ Συμπεθερικοῦ φαίνεται μακρόθεν ἐκ τῶν ἀπέναντι πλευρῶν τῆς κοιλάδος τοῦ «*Κεφαλόβρυσι*» ὡς γραμμὴ εὐκρινὴς καὶ λευκοτάτη, καθέτως σχεδὸν ἐγκεχαρᾶμένη ἐν μέσῳ τοῦ λοιποῦ βαθυχρόου πετρώματος τῆς πλευρᾷς ἐκείνης τοῦ Βελουχίου. Δύναται τις νὰ ἐκλάβῃ τὴν γραμμὴν ταύτην ὥσπερ κατὰ τὸν ὅρον, ἡ στενὴν ταινίαν χιόνος, διότι τοσοῦτον διακρίνεται τὸ λευκοφὰς αὐτῆς.

Ἐπεσκέφθην λοιπὸν τὸ Συμπεθερικόν καὶ εἶδον ἐκ τοῦ πλησίον τὰς λευκὰς πέτρας αὐτοῦ καὶ ἐμέτρησα ὅτι ἡ ὅλη σειρὰ αὐτῶν ἔχει ἑκατὸν μέτρων τοῦλάχιστον μῆκος, ἐπὶ πλάτους μόλις δέκα μέτρων καὶ κατ' ὅλην τὴν ἑκτασιν σχεδὸν ὁμοίου. Σύγκεινται οἱ βράχοι οὗτοι ἐκ λευκοῦ τιτανολίθου, οὗ ἡ λευκότης τοσοῦτον διακρίνεται, διότι τὸ ἐκατέρωθεν ἐξ ἀργιλλοτιτανώδους σχιστολίθου πέτρωμα ἔχει ὠραῖον χρῶμα μιτῶδες βαθύ. Ἡ σειρὰ τῶν βράχων ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ἀποτομωτάτης πλευρᾷς τοῦ ρεύματος σχεδὸν κατ' εὐθείαν γραμμὴν, δὲν εἶνε ὅμως παντᾶχοῦ τοῦ αὐτοῦ ὕψους, διότι κατὰ διαστήματα, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἴσα, ἀνυψοῦνται πέτραι ὑψηλότεραι ὡς μικραὶ κορυφαί, ὥστε ἐκ τοῦ πλαγίου ὁρωμένη ἡ ὅλη σειρὰ παρίσταται τρόπον τινα γιγαντιαίου τείχιμα μετὰ ἐξέχοντων πυργίσκων ἢ ἐπ' ἀλῶν, τῶν ὁποίων ὅμως οἱ χαμηλοὶ καὶ μόλις ἐξέχοντες εὐρίσκονται κάτω ὅσον

δὲ ἀναβαίνομεν πρὸς τὰ ἄνω, γίνονται βαθμηδὸν ὑψηλότεροι ἕως ὅτου οἱ ἀνώτατοι τοῦ ὄλου τείχιματος φθάνουσιν εἰς ὕψος ἕξ ἕως ὀκτὼ μέτρων. Τὸ τελευταῖον ἐπὶ κεφαλῇ πάντων εὐρισκόμενον ζεῦγος τούτων, τὸ καὶ ὑψιστον πάντων, φέρει εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ τὴν ἐπωνυμίαν «*Ὁ γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη*».

Ἐκτὸς τοῦ διαφέροντος τοῦ κινουντος τὸν βοτανικὸν εἶχον, ὡς εἶκός, καὶ μεγίστην περιεργίαν νὰ μάθω τι περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν λίαν παραδόξων ὀνομασιῶν τούτων, καὶ ἔμαθον τὸν ἐξ ἡς ποιητικώτατον μῦθον.

Πρὸ χρόνων πολλῶν, πρὸ τῆς Τουρκοκρατίας εἰσέτι, ἔζη ἐν Καρπενησίῳ πτωχὸς τις χωρικός Γιάννος τ' ὄνομα. Πενιχρὸς οἰκίσκος εἰς ἄκραν τῆς πόλεως μετὰ παρακειμένον κηπαρίου καὶ ὀλίγαι αἰγες ἦσαν ὅλη ἡ περιουσία του. Ἐν τῷ κηπαρίῳ ἐκαλλιέργει ἡ σύζυγός του ὀλίγα λάχανα, τὰς δὲ αἰγας ἐβόσκει τὸ καλοκαίρι αὐτὸς ἢ ἡ μονοκόρη του Ἑλένη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Βελουχίου. Ἐλθοῦσα εἰς ἡλικίαν ἐπίγαμον ἡ Ἑλένη ἔγεινεν ὠραιότατον κοράσιον, καὶ ἐφείλκε πολλοὺς νέους, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἤδη ἐζήτουν προίκα, ὥστε οἱ λατρεῖται ἦσαν πολλοί, οἱ γαμβροὶ ὅμως σπάνιοι. Τέλος ἐπαρουσιάσθη γαμβρὸς ξένος ἐκ τοῦ πέραν τοῦ Βελουχίου χωρίου *Στένωμα* καὶ ἐζήτησε τὴν κόρην. Γενομένου αὐτοῦ εὐκόλως δεκτοῦ, ἐπεσπεύσθησαν καὶ ἔγειναν οἱ ἀρραβῶνες. Μετὰ τοὺς ἀρραβῶνας ἐφάνη ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ ἀληθὴς χαρακτήρ τοῦ γαμβροῦ· ἐφάνη ὅτι ἦτο πλεονέκτης καὶ φιλάργυρος εἰς ἄκρον. Αἱ αἰγες, τὰ ὀλίγα κοσμήματα τῆς μητρὸς, τὰ χαλκῶματα, τὰ ἐπιπλα καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχεν ἄξιαν, ἤξευρε ν' ἀρπάξῃ παρὰ τῶν πτωχῶν γονέων, πρὶν φθάσῃ ἡ ἡμέρα τῶν γάμων. Ὡς τοιαύτη εἶχεν ὀρισθῇ ἡ πρώτη κυριακὴ μετὰ τὸ Πάσχα. Ἀφ' ἐσπέρας τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐφθασεν ὁ γαμβρὸς μετὰ μεγάλης συνοδίας τῶν πολυαρίθμων συγγενῶν του. Ἀφοῦ ἐτελέσθη τὴν προίκαν τὸ μυστήριον τοῦ γάμου εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅλη ἡ συνοδία καὶ τῆς νύμφης καὶ τοῦ γαμβροῦ ἐξεκίνησε, προπορευομένων τῶν νεονύμφων ἐπὶ δι' ἀνθέων καὶ διαφόρων πολυχρόων ταινιῶν στολισμένων ἡμιόνων, καὶ κατόπιν ἤρχετο ἔφιππον ὄλον τὸ συμπεθερικὸν κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας καὶ κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἡλικίας· ἐπὶ τέλους αἱ ἡμίονοι αἱ φορτωμέναι τὰ στρώματα καὶ ἐνδύματα τῆς νύμφης καὶ διάφορα κιβώτια ἐμπεριέχοντα τὰ χαλκὰ ἀργεῖα καὶ διάφορα σκεύη καὶ ἐπιπλα οἰκιακά, πῆλινα πιπᾶκια καὶ ὑάλινα ποτήρια. Τὸ ὄλον ἦτο πολυάριθμος συνοδία. Ἐκ τῶν συγγενῶν τῆς νύμφης μόνος ὁ πατήρ, καταβεβλημένος ὑπὸ τοῦ γήρατος καὶ τῶν μεριμνῶν, ἔμεινεν εἰς τὴν ἐρημωθεῖσαν καλύβην. Ἐν τούτοις βραδέως προσχώρησεν ἡ συνοδία τοῦ γάμου. Πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ὁ μέγας ἀνθήφορος, ὁ γαμβρὸς ἐσταμάτησεν, ἐν-

θυμηθεὶς ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πενθεροῦ κλωσὰς μετὰ τὰ πουλάκια τῆς, ἣν εἶχαν λησμονήσει νὰ συμπεριλάβωσιν. Ἐστειλε λοιπὸν κοπέλι νὰ λάβῃ καὶ φέρῃ αὐτήν. Ὅταν ἐφθασε τὸ κοπέλι εἰς τοῦ πενθεροῦ, αὐτὸς τοῦ ἠνοιξε καὶ μαθὼν τὸν σκοπὸν τοῦ ἐρχομοῦ του· «*Λάβε τὴν κλωσάν, τοῦ λέγει μετὰ θυμοῦ, καὶ πῆγαινέ τοὺς τὴν*», καὶ τρομερὰν ἐξεφώνησε συνάμα κατάραν «*ὡς μαρμαρωθοῦν ὅλοι!*» Καὶ ἔπιασεν ἡ κατάρα τοῦ γέροντος καὶ ἀπελιθώθη ὄλον τὸ συμπεθερικὸν κατὰ σειράν, καθὼς ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορον, ἐπὶ κεφαλῇ γαμβρὸς καὶ νύμφη καὶ κατόπιν οἱ ἄλλοι, κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἀνάστημα, καὶ διὰ τοῦτο οἱ τελευταῖοι βράχοι εἶνε οἱ μικρότεροι.

Ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς νύμφης διακρίνεται καὶ ὁ νυμφικὸς πέπλος, καὶ εἶνε ὁ βράχος οὗτος στολισμένος μετὰ διάφορα ὠραῖα ἀνθὰ ἐκφυόμενα ἐκ τῶν ῥηγμάτων τοῦ λίθου. Ἐκατέρωθεν τοῦ Συμπεθερικοῦ τὸ ἔδαφος εἶνε σκεπασμένον μετὰ πεταλωδῇ τεμάχια τοῦ ἐρυθροῦ σχιστολίθου, καὶ ὁ περιπατῶν ἐπ' αὐτῶν ἀκούει κροταλισμὸν ὑελίνων καὶ πηλίνων κλασμάτων· εἶνε πιθανῶς τὰ ὀστράκια τῶν πινακίων καὶ ὑαλινῶν τῆς προικὸς μεταβληθέντα εἰς σχιστολίθον¹.

Θ. ΔΕ ΧΕΛΑΡΑΚ.

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΙΕ'

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Χ*** ΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰανουαρίου 1880.

* Ἄν δὲν ἐφοβούμην μὴ καταντήσω μονότονος ὡς μυθολόγος γραῖα καὶ πληκτικὴ ὡς ἀγγλικὸν μυθιστόρημα, θὰ ἤρχιζα καὶ τὴν σημερινὴν μου ἐπιστολήν ἀπὸ τὴν νέαν εἰσβολὴν τοῦ χειμῶνος, τῆς ὁποίας πρὸ πέντε ἡδὴ ἡμερῶν εἵμεθα θύματα, καὶ ἥτις μᾶς ἀπειλεῖ διὰ νέων πάλιν χιόνων καὶ νέων παγετῶν. Ἀλλ' ἐσκέφθην, καὶ θὰ σκεφθῇς ὁμοίως ἐλπίζω, ὅτι φθάνουσι πλέον τὰ χειμερινὰ μας μυρολόγια, ἀφοῦ οὔτε μᾶς παρηγοροῦσιν οὔτε τὸ κακὸν ἐξορκίζουσι. Τί ὅμως νὰ σοῦ γράψω, ἵνα μὴ γείνω μονότονος, ἀφοῦ χειμὼν καὶ χοροὶ ἐπλήρωσαν δύο μου ἤδη γράμματα, χειμὼν δὲ μόνον καὶ χοροὶ εἶνε καὶ αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος τὰ νέα; Χρόνος παρὰ τῷ γραμματεῖ τῆς γαλλικῆς Πρεσβείας, οὗ τινος θὰ ἐνθυμῆσαι βεβαίως τὸν ὠραῖον *bal costumé*, ὃν ἔδωκε πέρυσσι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν· χορὸς—ὁ δεύτερος ἦδη—τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς παροικίας ἐν τῇ *Philadelphía*· χορὸς τέλος πάντων *masqué et paré* ἐν τῷ θεάτρῳ—ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις ὁ χορευτικὸς ἰσολογισμὸς τῶν τελευταίων ἡμερῶν. Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ὑπῆρξεν ὠραῖα ἀληθῶς ἐσπερὶς, συναγαγοῦσα ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἑκατὸν περίπου προσκεκλημένους ἐκ τῶν κορυφῶν τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας· εἶχε δὲ τοῦτο ἰδίως τὸ

1. Ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ 1880.

εὐάρεστον χαρακτηριστικόν, ὅτι δίκην ἀνθοδέσμης, ἀποτελουμένης ἐξ εὐδῶν μόνον ἀνθῶν, περιελάμβανε νεαρά μόνον πρόσωπα καὶ χορευτικὰς μόνον κινήμας. Tapisserie, ἥτοι στασίδια, ὡς προσφυῶς μετέφρασε ποτε τὴν λέξιν ὁ κ. Σκυλίσσης, ἔλειπον σχεδὸν ἐντελῶς, καὶ πάντες περίπου ὅσοι παρεκάθισαν εἰς τὸ πολυτελέστατον μεσονύκτιον δεῖπνον τοῦ κ. Ternaux Compans τὸ εἶχον κερδίσει ἀληθῶς ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου των. Ὁ γερμανικὸς χορὸς τῆς Philadelphia, ὅστις ἀπὸ ἑτοῦς εἰς ἕτος λαμβάνει μεγαλοπρεπεστέρας τὰς διαστάσεις, ἦτο ἀφελεστάτη ὡς πάντοτε καὶ χωρὶς τινος αὐστηρᾶς ἐθιμοτυπίας συνάθροις, ὅπου οἱ νεαροὶ χορευταὶ καὶ αἱ εὐπτεροὶ χορεύτριαι, ξανθοκόμοι Τεῦτονες οἱ πλεῖστοι, ἐχόρευον μετὰ προδῆλου εὐχαριστήσεως καὶ ἀκράματος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, διακοπτόμενοι μόνον ἐνίοτε ὅπως πῶσι ποτήριον ζύθου ἢ φάγιστον τεμάχιον χοιρομηνίου. Τὰς ἀτελεῖς αὐτάς, καὶ ἀνεπαρκεῖς βεβαίως διὰ σὲ πληροφορίας, σοὶ δίδω οὐχὶ ἐξ ἰδίας ὀψέως ἀλλ' ἐξ ἀκοῆς μόνον καὶ ἐκ παραδόσεως νεαροῦ χορευτοῦ, ὅστις μοι ἐξωμολογήθη, ὅτι οὐδαμῶς διεσκέδασε τόσον, ὅσον ἐν μέσῳ τῆς ἀπροσποίητου ἐκείνης καὶ ἀνεπιτηδεύτου ὁμηγύρεως, ὅπου ἄλλως δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος, ἔλεγε, νὰ προσέχη ἀδιακόπως ποῦ θέτει τὸν πόδα του, ἐκ φόβου μὴ σχίσῃ τὴν οὐρὰν βαρυτίμου τινὸς παρισινοῦ φορέματος διςχιλίων φράγκων.

Ἡ διασκεδαστικότης ὅμως συνάθροις τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος, ἐκείνη εἰς τὴν ὁμοθυμῶς—καὶ δικαίως, ὡς φαίνεται—ἀπένειμαν τὴν δάφνην, οὐχὶ τόσον οἱ χορευταὶ ὅσον οἱ θεαταὶ τῆς, εἶνε ὃ ἐν τῷ χειμερινῷ θεάτρῳ τῶν Ἀθηνῶν δοθεὶς χορὸς μετμημφισμένων. Γνωρίζεις, ὑποθέτω, οὐχὶ βεβαίως ἐξ ὀψέως ἀλλ' ἐκ πιστῆς τινος καὶ λεπτομεροῦς ἀφηγήσεως, τί πρᾶγμα περίπου εἶνε οἱ διδόμενοι ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰς ἀπόκρυφους χοροὺς μετμημφισμένων, ὧν κερδοσκοποὶ συνήθως ἀμφιτρώοντες εἶνε διευθυνταὶ τινες καφενείων ἢ ξενοδοχείων, τρέφοντες τὴν εὐλογον ἐλπίδα νὰ ἐξοδεύσωσιν ἐν μέσῳ τῆς χορευτικῆς τύρβης τὰ ἀμφίβολα καὶ οὐχὶ ἐκτάκτως ἐλκυστικὰ ποτὰ καὶ ὄψα τῶν ἐρμαρίων των, ἢ εὐσυνείδητοί τινες χοροδιδάσκαλοι, ὑπολαμβάνοντες καθῆκον αὐτῶν νὰ παράσχωσιν εἰς τοὺς ἐπιμελεῖς τελειοφοίτους των μαθητάς, ἅπαξ καὶ κατὰ τὸ τέλος τῶν μαθημάτων καὶ δίκην εὐσήμου ἢ βραβείου, τὴν ἀσυνήθην χορευτικὴν ἀπόλαυσιν ἑτεροφύλων χορευτῶν. Ὁ αἰ κ. Moreau εἶχε πεισθῇ, ὡς φαίνεται, μετὰ δέμνην πεῖραν, ὅτι οἱ ψάλλται καὶ αἱ ψάλλτριαι, οὐς ἀπὸ δύο ἡδὴ μηνῶν ἔτρεφε διὰ μόνῃς τῆς πρωτῆς δρόσου,—ἵνα μὴ πάθῃ πιθανῶς ἢ φωνῇ των—οὐ μόνον δὲν κατώρθωναν νὰ μεταβληθῶσιν εἰς τέττιγας, μ' ὅλην τὴν ἀνακρέοντειον δίκαιαν, εἰς τὴν τοὺς ὑπέβαλλεν, ἀλλ' ἐμαρτύρουν τούναντίον ὀρχηστικὴν τινὰ εἰδικότητα, ἀξίαν μείζονος προσοχῆς καὶ ἐμπυγώσεως. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ χορηγήσῃ δημοσίᾳ τὰ κεκρυμμένα τοῦ θιάσου του προτερήματα, καὶ tirant deux moutures du même sac, νὰ πληρώσῃ συνάμα τὴν συνήθως κενὴν αἴθουσαν τοῦ θεάτρου του. Πρώτην φοράν ἐφέτος ὁ κ. Moreau εἶχε τὴν τύχην νὰ φανῇ εὐφυῆς. Καὶ τὸ θέατρον ἐπληρώθη, ὅσον οὐδέποτε, τὸ παρελθὸν Σάββατον, καὶ οἱ ἡθοποιοὶ τοῦ ἐχόρευσαν ὅπως οὐδέποτε εἶχον τραγουδήσει. Ὁ ἀντίχρος μάλιστα, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τὸ κορδακικώτερον συνεκρότησαν οἱ ἀποτυχόντες τέττιγες τοῦ θεατρῶνους μας, ὑπῆρξε γραφικώτατος καὶ ζωηρότατος, πρὸς μεγίστην τοῦ

προκύπτοντας ἐνίοτε τοῦ προσώπου καὶ ἐλέγχοντας τὸ ἀληθὲς γένος τῶν κατ' ἐπιφάνειαν χορευτῶν, ἢ τὸν ἀπαραίτητον τοῦ χοροῦ διευθυντήν, ὁρῶν ἐπὶ καθέδρας ἐν μέσῳ τῆς αἰθούσης καὶ ἐκφωνοῦντα μετ' ἀπανθρώπων στρεβλώσεων τὰ γαλλικὰ προστάγματα τῶν ἀντιχόρων, ἢ τὸ συμμιγὲς ἐκεῖνο τῆς χορευτικῆς ἀτμοσφαιρᾶς ἄρωμα, ἐν ᾧ ἐπικρατεῖ ἰδίως ἡ ὁσμὴ τοῦ ὑπὸ τῶν στομάχων τῶν χορευτῶν χωνευομένου οἴνου.—Καὶ τοιοῦτος λοιπὸν ἦτο, θὰ μ' ἐρωτήσης βεβαίως, ὁ εἰς τὸ θέατρον δοθεὶς χορὸς μετμημφισμένων;—Ὁχι ἀκριβῶς, σοῦ ἀπαντῶ, ἀλλὰ περίπου τοιοῦτος. Κατὰ βάθος ὀλίγον διέφερε τῶν ἄλλων ἐκεῖνων, περὶ ὧν ἤκουσες διηγούμενα ὅσα ἔλεγα πρὸ μικροῦ. ἦτο δὲ μόνον κατὰ τι ἐκφυλισμὸν καὶ διωρθωμένον, ὡς πᾶσαι αἱ νεώτεραι ἐκδόσεις.—Καὶ τὸν εἶδες λοιπὸν; Ὁ ἀεὶ ἀκολουθῆσαι ἐρωτῶσα.—Τὸν εἶδα βεβαίως· διατὶ νὰ μὴ τὸν ἴδω; καὶ τί ἄλλο θέλεις νὰ ἴδω ἐγὼ ἐν Ἀθήναις, ὅταν σὺ βλέπῃς τοὺς bals de l'Opéra ἐν Παρισίοις; Ἡ μόνον διαφορὰ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ εἶνε, ὅτι σὺ μὲν, διὰ νὰ ἴδῃς τοὺς χοροὺς τοῦ παρισινοῦ μελοδράματος, θὰ ἤναγκάσθῃς πιθανῶς νὰ φορέσῃς δόμιον καὶ προσωπεῖον, ἐγὼ δὲ ἀνυπόκριτος καὶ ἀμεταμφίεστος ἐνεθρονίσθην εἰς ἐν θεωρεῖον καὶ ἀπῆλαυσα ἀνέτως τὸ περίεργον καὶ ἀστεϊότατον ἐκεῖνο θέαμα, ἐφ' ὅσον, ἐννοεῖται, μὴ τὸ ἐπέτρεπεν ὁ πυκνὸς ἀπνός, τὸν ὁποῖον ἐσέλλον εἰς τὴν αἴθουσαν οἱ ἀπὸ τῶν διαδρόμων τοῦ θεάτρου καπνίζοντες χορευταὶ, καὶ ὁ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν χορευόντων ἀδιακόπως ἀναθρώσκων κονιορτός. Κύριον θέλητρον τοῦ χοροῦ ἐπρόκειτο νὰ ἦνε, κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ θεατρῶνους, καὶ ὑπῆρξεν ἐν μέρει, ἢ παρουσία τοῦ προσωπικοῦ τοῦ θεάτρου en costume, καὶ ἡ μετοχὴ αὐτοῦ εἰς τὸν χορόν. Ὁ κ. Moreau εἶχε πεισθῇ, ὡς φαίνεται, μετὰ δέμνην πεῖραν, ὅτι οἱ ψάλλται καὶ αἱ ψάλλτριαι, οὐς ἀπὸ δύο ἡδὴ μηνῶν ἔτρεφε διὰ μόνῃς τῆς πρωτῆς δρόσου,—ἵνα μὴ πάθῃ πιθανῶς ἢ φωνῇ των—οὐ μόνον δὲν κατώρθωναν νὰ μεταβληθῶσιν εἰς τέττιγας, μ' ὅλην τὴν ἀνακρέοντειον δίκαιαν, εἰς τὴν τοὺς ὑπέβαλλεν, ἀλλ' ἐμαρτύρουν τούναντίον ὀρχηστικὴν τινὰ εἰδικότητα, ἀξίαν μείζονος προσοχῆς καὶ ἐμπυγώσεως. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ χορηγήσῃ δημοσίᾳ τὰ κεκρυμμένα τοῦ θιάσου του προτερήματα, καὶ tirant deux moutures du même sac, νὰ πληρώσῃ συνάμα τὴν συνήθως κενὴν αἴθουσαν τοῦ θεάτρου του. Πρώτην φοράν ἐφέτος ὁ κ. Moreau εἶχε τὴν τύχην νὰ φανῇ εὐφυῆς. Καὶ τὸ θέατρον ἐπληρώθη, ὅσον οὐδέποτε, τὸ παρελθὸν Σάββατον, καὶ οἱ ἡθοποιοὶ τοῦ ἐχόρευσαν ὅπως οὐδέποτε εἶχον τραγουδήσει. Ὁ ἀντίχρος μάλιστα, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τὸ κορδακικώτερον συνεκρότησαν οἱ ἀποτυχόντες τέττιγες τοῦ θεατρῶνους μας, ὑπῆρξε γραφικώτατος καὶ ζωηρότατος, πρὸς μεγίστην τοῦ

κοινοῦ εὐχαρίστησιν, ὁ δὲ κωμικὸς Grégoire, ἐνδεδυμένος παράδοξον καὶ ἰδιότροπον ἱπποκόμου στολὴν, ἀπέδειξεν ὅτι ἡδύνατο νὰ διαπρέψῃ ὡς homme caoutchouc εἰς οἰονδήποτε ἱππόδρομον τῆς Εὐρώπης. Ἡ κ. Minelli, ὡς ὀδάλισκη, καὶ ἡ κ. Neuville, ὡς folie, ἦσαν ἐπίσης κομψόταται, καὶ πολλοὶ τῶν θεατῶν ἐλησμόνησαν τὸ ἄσμά των, βλέπουσαι τὰς ἐνδυμασίας των. Τὸ ὑπόλοιπον θεατρικὸν τάγμα ἔμεινεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετριοφρόνως incognito ὑπὸ τὰ πολυχρώμα dominos τῆς θεατρικῆς ἱματιοθήκης, καὶ ἀπέβαλλε μόνον ἐνίοτε τὰ προσωπεῖα, ὅσας ἢ ἀνάγκη πόσιος ἢ δ' ἐδητύος ὠδήγει αὐτὸ εἰς τὸ κυλικεῖον τοῦ θεάτρου. Τὴν ἀνάγκην δ' αὐτὴν πολλάκις, φαίνεται, συνησθάνθησαν καθ' ὅλην τὴν ἐσπέραν οἱ συνήθως νηστεύοντες τρόφιμοι τοῦ κ. Moreau, διότι περὶ τὰ τέλη τῆς νυκτερινῆς των πανηγύρεως ἤρχισαν κάπως νὰ λησμονῶσιν οἱ πόδες των τὰ βήματα τοῦ χοροῦ, καὶ ἡ ζωηρότης αὐτῶν καὶ τῶν πρὸ μικροῦ συνδαιτυμόνων των κατεδείκνυτο δι' ἐκχύσεων οἰκειότητος παραδόξου, τῆς ὁποίας ἀδιάκριτοι πλέον παρίσταντο θεαταὶ οἱ ἐν τοῖς θεωρείοις περιέργοι. Τότε κατέλιπον καὶ ἐγὼ τὸ θέατρον· ὥστε δὲν δύναμαι, βλέπεις, νὰ σοῦ ἀφηγηθῶ τὸ τέλος τῆς χορευτικῆς ἐορτῆς τοῦ κ. Moreau, ἥτις πρόκειται, ὡς ἀκούω, νὰ ἐπαναλαμβάνεται κατὰ πᾶν Σάββατον μέχρι τοῦ τέλους τῶν ἀπόκρυφου.

Ἄ! εἶδες! ὀλίγου δεῖν ἐλησμόνησιν τὴν κωμικωτέραν μορφήν τοῦ θεατρικοῦ χοροῦ. ἦτο Ἀγγλος τις, ἀληθὲς καὶ γνήσιος, ἐκ τῶν ἀμιμήτων ἐκεῖνων οὐς ἀπηνθανάτισεν ἡ γραφὶς τοῦ Doré καὶ ὁ κάλαμος τοῦ Feval, καὶ οὐς παρακολουθοῦσι συνήθως γοητευμένοι οἱ ἀγνιστοὶ παῖδες τῶν Παρισίων. Ὁ ἄνθρωπος εἶχε προδῆλως ἀκατάσχετον ἐπιθυμίαν νὰ διασκεδάσῃ τί δὲ φαντάζεσαι, ὅτι ἔκαμε; Ἐκοψε τὸν ἐρυθρόν του μύστακα καὶ τὰς δαυκόχρους παραγναθίδας του, ἐνεδύθη γυναικεῖαν ἐσθῆτα décolletée, ἤλειψε τὴν ἀπαθῆ του φυσιογνωμίαν διὰ πυκνοῦ στρώματος poudre de riz καὶ τοὺς ἡρακλείους του ὤμους δι' ἀφθόνου γάλακτος παρθενικοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν χορόν, ὅπως ἀντιτάξῃ, φαίνεται, τὰ στερεὰ κάλλη τῶν εὐσάρκων του βραχιόνων πρὸς τὰ λαγὰρὰ θέλητρα τῶν ἐγκαθέτων χορευτῶν τοῦ θεάτρου. Νομίζω δὲ ὅτι τὸ ἐπέτυχεν· ἂν τοῦλάχιστον ἐρωτηθῶσιν οἱ βραχιόνες του, ἐφ' ὧν πολλαπλὰ καὶ ποικίλα ἀπέμειναν τὰ ἔχνη τολμηρῶν τινῶν δακτύλων, ἀναντιρῶντως θὰ εἴπωσι τὸ ἴδιον. Ἴσως ἐπόνεσεν ὀλίγον ὁ ἰδιότροπος Ἀγγλος· ἀλλ' ἐμπρὸς ἐς τὰ κάλλη τ' εἶν' ὁ πόθος; κατὰ τὴν δημώδη παροιμίαν. Ὑποθέτεις ὅτι θὰ τὸ ξανακάμῃ τὸ ἐργόμενον Σάββατον; Τίς οἶδε! That is very comical, θὰ εἴπῃ καθ' ἑαυτόν, καὶ θὰ ἐπαναλάβῃ πιθανῶς τὴν διασκεδάσιν.

ΣΟΦΙΑ.

Γνωμαὶ καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δονκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγίου.]

380.

Καθὼς τὰ ὄντα τὸ φῶς, οὕτω καὶ τὰς ἡμετέρας ἀρετὰς καὶ τὰς ἡμετέρας κακίας καταδήλους ποιεῖ ἡ τύχη.

381.

Ὁ πρὸς τὸ ἀγαπητὸν πρόσωπον ἀπιστήσας καὶ ὁ ἀναγκαστὴς πιστὸς αὐτῷ μένων ἐπίσης τὴν πρὸς αὐτὸ πίστιν παραβαίνει.

382.

Ὅπως οἱ στιχοῦργοι τὰ ὁμοιοκατάληκτα τῶν στίχων ἄκρα κολλῶσι κατ' ἀρέσκειαν, οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων τὰς πράξεις προσάπτει ἕκαστος κατὰ βούλησιν.

383.

Ὁ πόθος τῆς περιουτολογίας καὶ ἡ πρὸς ἐπίδειξιν τῆς καλῆς τῶν ἡμετέρων ἐλαττωμάτων ὀψέως ἐπιθυμία εἶναι τὰ κύρια τῆς εἰλικρινείας ἡμῶν αἰτία.

384.

Οὐδὲν ἄλλο ἔπρεπε νὰ ἦναι θαυμαστόν, εἰ μὴ μόνον ὅτι ὑπάρχουσιν ἐτι θαυμάζοντες.

385.

Δύσκολος ὁ ἐμμανὴς ἀγαπῶν· σχεδὸν δ' ἐπίσης δύσκολος καὶ ὁ τὸν ἐρωτὰ ἀποβαλὼν.

386.

Συχνότερον τῶν ἄλλων ἄδικον ἔχουσιν οἱ μὴ παραδεχόμενοι, ὅτι ἔχουσιν ἄδικον.

387.

Ὁ μωρὸς πᾶν ἄλλο εἶναι ἢ ἄνθρωπος ἀγαθός.

388.

Καὶ ἂν πρόρριζα τὰς ἀρετὰς ἡ ματαιότης δὲν ἀνατρέψῃ, τοῦλάχιστον ἅπαν αὐτῶν τὸ σύστημα διασει.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—Με ἔχετε διὰ κλέπτριαν, καὶ δὲν μ' ἀφίνετε τὰ κλειδιά; ἔλεγεν ὑπὸνέτρια πρὸς τὴν κυρίαν τῆς.

—Ὁχι, κόρη μου, ἀπεκρίθη ἡ οἰκοδέσποινα ἀπαράχως, τὸ κάμνω διὰ νὰ σ' ἐμποδίσω νὰ γέλῃς.

**

Καταλληλότερον δὲν δύναται νὰ παραβάλῃ τις τὸν φαλακρὸν παρὰ μὲ οἰκίαν τετράπατον: «Τὸ ὑπερῶν εἶνε τὸ κακίστα πάντων ἐπιπλωμένον πάτωμα».

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Δι' ὁσημέραι πολλαπλασιαζόμεναι ἀνάγκαι κατεπλημύρηναν τὴν καθ' ἡμᾶς γενεάν. Αὐτὸς ὁ ἀέπιούσιος ἄρτος ἡμῶν ἀνεμίχθη μὲ τόσα πολυποίκιλα ἀρτύματα, μὲ τόσα πολυδάπανα καρυκεύματα· ἐκτὸς δὲ τούτου τρώγεται

εἰς τοιαῦτα πινάκια, ἐπάνω εἰς τοιαύτας τραπέζας καὶ εἰς τοιαῦτα ἐστιαπόρια, ὥστε διὰ τὸν ἀποκτῆσθαι οἱ ἄνθρωποι εἶνε ὑποχρεωμένοι οἱ μὲν νὰ ἐργάζωνται ὅπως εἰς τὸ κάτεργον, οἱ δὲ νὰ γείνωνσι δουλοπρεπεῖς ἢ ἐγκληματίαι. Ἐκάστην λοιπὸν πρωτὴν πρέπει νὰ ζητῶμεν τὸν «ἐπιούσιον ἄρτον» ὅχι ἀπὸ τὸν Θεὸν ἀλλ' ἀπὸ τὸν διάβολον.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἦν ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις ὅποια καὶ ὅποια πράγματα καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐρίσκονται ἐν Παρισίοις, εἴτε καθ' ὁδὸν, εἴτε ἐν ἀμάξαις. Τὰ συνήθως παρὰ τῇ ἀστυνομίᾳ παρακατατιθέμενα εὐρήματα συνεποσώθησαν ἐν ἔτει 1879 εἰς 15, 850. Ἐν τῷ ἐκτενεῖ καταλόγῳ τῆς εὐρυτάτης ἀποθήκης ἀπαντῶσι τὰ περιεργότατα καὶ ποιικιλώτατα τῶν κτημάτων· μουσικὰ ὄργανα, βιβλία, μανδύλια, σάλια, μαγειρικὰ σκεύη, φανοί, τεχνικὰ ἄνθη, ἀλεξιβρόχια, πέπλοι, καλύπτραι κ.λ. Ἐν ἑτέρῳ τῆς ἀποθήκης τμήματι ἀποκινεῖται 40,000 εὐρημάτων, ὧν τὰ ἡμίσεια εἶνε βακτηρίαι, ἀλεξιβρόχια, ριπίδια καὶ θυλάκια χρημάτων. Ἐν τρίτῳ τμήματι, τῷ λεγομένῳ ταμείῳ, φυλάσσονται ἐντὸς δώδεκα μεγίστων κιβωτίων ἀργύρια, ὥρολόγια, ψέλλια, ἐνώτια, δακτύλιοι, καὶ ἄλλα κοσμήματα. Μετὰ παρέλευσιν δωδεκαμήνου, ἐὰν μὴ ζητηθῶσιν ὑπὸ τοῦ κυρίου αὐτῶν κτήτορος, ἀποδίδονται τῷ εὐρετῇ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὰ ἀντιφάρμακα τοῦ ψυχους.

Δὲν περιμένει βεβαίως ὁ ἀναγνώστης ἢ ἡ ἀναγνώστρια νὰ μάθῃ παρ' ἡμῶν ὅτι τὸ πρῶτον καὶ κύριον ἀντιφάρμακον τοῦ ψυχους εἶνε ἡθεορμάστρα. Διὰ τοῦτο ἀποφεύγομεν ὅλως νὰ κάμωμεν περὶ αὐτῆς λόγον· ἂν εἰπώμεν ὅτι διὰ νὰ πορευθῇ τις τὸ ψῦχος πρέπει νὰ θερμαίνεται, πολὺ φοβούμεθα ὅτι θέλετε μειδιάσῃ καὶ δικαίως, διότι τὸ πᾶγμα θὰ ἦτο ὁμοίον ὡς ἂν σὰς ἐλέγομεν ὅτι διὰ νὰ μὴ ἀσθενῇτε πρέπει νὰ ὑγιαίνετε. . . . Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν τὰ ἄλλα ἀντιφάρμακα καὶ διὰ βραχείων καὶ ταχείως, διότι πρόκειται, βλέπετε, περὶ ψυχους καὶ πᾶσα κίνησις ἔστω καὶ ἡ τῆς γραφίδος πρέπει νὰ ᾔηε ὅσον ἐνδέχεται ταχεῖα.

Λοιπὸν, τὸ φαγητὸν εἶνε τὸ πρῶτον ἀντιφάρμακον. Θερμαίνει πολὺ τὸ φαγητὸν, καὶ εἴθε νὰ ἦτο δυνατόν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον νὰ ἐθερμαίνε τις πάντας τοὺς πτωχοὺς, ὅσους ἐπάγωσεν ἐφέτος ὁ βαρὺς χειμῶν! Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐκεῖνα μάλιστα τὰ φαγητὰ ἐκπληροῦσιν ἐπιτυχῶς τὸν σκοπὸν τῶν, ὅσα ὡς τὸ κρέας, ὁ ἄρτος, τὰ ὠά, περιέχουσι πολὺ ἄζωτον, προσέτι δὲ τὰ ἀλευρώδη καθ' ὅλου καὶ τὰ λιπαρά. Αἱ λιπαραὶ οὐσίαι εἶνε τὸ ἔλαιον τὸ ἐγ-

χεόμενον εἰς τὸν θαυμαστὸν λύχνον τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, εἶνε οἱ λιθάνθρακες οἱ παρέχοντες πῦρ εἰς τὴν θαυμασίαν ἐστίαν, ἐν ᾗ ὡς λαμπὰς καταναλίσκεται ἡ ζωὴ μας, καὶ καταναλίσκεται μάλιστα τόσῳ ταχύτερον, ὅσῳ κατωτέρω κατέρχεται ὁ ὑδράργυρος τοῦ θερμομέτρου. Ἄν σὰς λείψουν τυχὸν τὰ λαχανικὰ ἢ αἱ ὀπῶραι, δὲν πειράζει. . . . μὴπὼς τρέφονται διὰ λαχανικῶν οἱ παγόβιοι Λάπωνες;

Ἄλλὰ καὶ τὸ πίνειν εἶνε κατὰ δευτέρον λόγον ἄριστον τοῦ ψυχους ἀλεξίτηριον. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι οὐδεὶς ποτε θὰ θερμανθῇ πίνων εἴτε ἀπὸ τῆς Κασταλίας εἴτε ἀπὸ τῆς παροδίας βρύσεως εὐλογημένου τινὸς ἀγᾶ, χρειάζεται τὸ ποτὸν ἐκεῖνο, ἐξ οὗ ἐμεθύσθη ποτὲ ὁ Νῶε, καὶ ὅπερ οὐ μόνον θερμαίνει ἀλλὰ καὶ εὐφραίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου. Εἶνε δὲ ὁ οἶνος πάντων τῶν πνευματωδῶν ποτῶν προτιμότερος· καὶ τούτων ὅμως δύναται νὰ γείνη κατὰ τοῦ ψυχους χρῆσις, δύο μάλιστα ποτηράκια cognac μετὰ τὸ γεῦμα, ὅταν τὸ ψῦχος ᾔηε δώδεκα βαθμῶν, μόλις ἰσοδυναμοῦσι πρὸς ἡμῖς ποτηράκι ὅταν τὸ ψῦχος ᾔηε εἴκοσι βαθμῶν.

Τρίτος τρόπος ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ ψυχους εἶνε τὸ σκεπάζεσθαι. Πρέπει λοιπὸν νὰ περιβάλλητε τὸ σῶμά σας δι' ἐνδυμάτων διὰ νὰ μὴ ἀκτινοβολῇ τὸ θερμογόνον, τὸ ὁποῖον ἀδιαλείπτως παράγεται· τὸ ποσὸν ὅμως τῶν ἐνδυμάτων πρέπει νὰ ποικίλλῃ ἀναλόγως πρὸς τὴν θέρμην καὶ τὴν ἀσκησιν, εἰς ἣν τὸ σῶμα ὑποβάλλεται. Κατ' ἀρχὴν δὲ ὁ πολὺ δι' ἐνδυμάτων προφυλαττόμενος. κρυολογεῖ. Πρὸ πάντων ἀνάγκη εἶνε νὰ προφυλάττωμεν τὸ στῆθος καὶ τοῦτο χάριν τῶν πνευμόνων, οἵτινες δεκαοκτὼ φορές καθ' ἑλᾶστον λεπτὸν τῆς ὥρας ἀναζωογονοῦσι τὸ αἷμά μας, καὶ χάριν τῆς καρδίας, τῆς ἀκουράστου ἐκείνης καταθλιπτικῆς ἀντλίας, ἥτις ἀκαταπαύστως παρέχει τὸ θάλλπος καὶ τὴν ζωὴν εἰς πάντα τοῦ σώματος τὰ μέλη. Προφυλάττετε λοιπὸν τὸ στῆθος. Ἀλλὰ, πιστεύσατέ μοι, ἄς μὲν ἐλευθέρως καὶ ἀπροφύλακτος ὁ λαιμὸς, ἢ δὲ μύτη ἄς ἀναπνέῃ καὶ αὕτῃ ἐλευθέρως τὸν ἀέρα τὸν καθαρὸν.

Τέταρτον καὶ τελευταῖον καταφύγιον κατὰ τοῦ ψυχους εἶνε ἡ ἀσκησις ἢ σωματικὴ. Δικαίως εἶπέ τις εὐφυῆς ὅτι χωνεύομεν οἱ ἄνθρωποι ὅχι μόνον διὰ τοῦ στομάχου, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ποδῶν, οἱ δὲ πόδες, ὡς καὶ πάντες τοῦ σώματος οἱ μῦνες, συντελοῦσι κατ' ἐξουχὴν ὅχι μόνον εἰς τὴν χώνευσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν θερμάνειν. Λέγουσι συνήθως ὅτι κοιμᾶσθαι εἶνε τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τρώγειν, ἐγὼ δὲ λέγω ὅτι ὁ ἀσκῶν τὸ σῶμα του ἀναπνέει ἐλευθέρως καὶ τρώγει μὲ ὄρεξιν, ὁ δὲ εὐκόλως ἀναπνεῶν καὶ τρώγων καλὰ δὲν κρυώνει.
